

U nedeljavno izhaja na  
"GLASILO K. S. K.  
JEDNOTE"  
1004 N. Chicago Street,  
JOLIET, ILL.  
Return Postage Guaranteed.  
The largest Slovenian  
Weekly in the United  
States of America.  
Issued every  
Wednesday  
Subscription rate:  
For members yearly.....\$1.20  
For non members.....\$2.00  
Foreign Countries.....\$3.00  
Telephone 1048

# GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION  
Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik  
v Združenih državah.  
Izhaja vsako sredo.  
Naročnina:  
Za člana, na leto.....\$1.20  
Za nečlane.....\$2.00  
Za inozemstvo.....\$3.00  
NASLOV  
uredništva in upravnitva je:  
1004 N. Chicago Street,  
Joliet, Ill.  
Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 26. No. 26.

JOLIET, ILL., 28. JUNIJA (JUNE) 1922.

Leto VIII. — Volume VIII.

## Razne vesti.

**Dva srebrna jubileja.**  
Začetkom julija t. l. bodo dvoje društev naše K. S. K. J. obhajalo svojo 25 letnico obstanka.

Dne 2. julija bo ta dan proslavilo društvo sv. Petra in Pavla št. 38 v Kansas City, Kans., na praznik Proglašanja neodvisnosti, dne 4. julija bo pa obhajalo svoj srebrni jubilej društvo sv. Frančiška Seraf. št. 46 v New York City, N. Y.

Nadejamo se, da nam bo tajnik vsakega izmed teh društev doposlal kako poročilo o tej slavnosti tako tudi kratko zgodovino društva, ker iste do danes v "Glasilu" še nikdar nismo priobčili.

Cenj. društvu št. 38 tako dr. št. 46 v imenu gl. odbora K. S. K. J iskreno čestitamo želeči jima mnogo uspeha ter napredka v prihodnjih 25 letih do zlatega jubileja!

**Gmotna škoda povzročena vsled premožarske stavke.**  
Scranton, Pa., 22. jun.—Tukajšnji državni industrijski komisar poroča, da je sedanja premožarska stavka, trajajoča že tri mesece povzročila okrog sto milijon dolarjev gmotne škode. Lastniki premožarjev trdega premoga so na izgubi okrog \$58,000,000 premožarji na izgubljeni mezdah pa za \$42,000,000.

**Nastop cerkvenih organizacij.**  
Washington, D. C. 21. junija.—Prvič v zgodovini Združenih držav so tri največje cerkvene organizacije naprosile predsednika, da naj skuša izposlovati konec stavke premožarjev. Tozadevno prošnjo so preds. Harding predložili zastopniki: Zveznega cerkvenega sveta, Narodnega katoliškega dobrotelnega odbora in Osrednje konference ameriških rabincev.

**Za izboljšanje državnih cest.**  
Washington, D. C.—V poslovnem letu 1922-1923 bo zvezna vlada iz svoje blagajne prispevala petdeset milijonov dolarjev za izboljšanje državnih cest; to svoto se bo sorazmerno razdelilo med posamezne države.

Za petero držav o osrednjem zapadu je določenih nad 8 milijonov dol. in sicer: Illinois \$2,164,187; Indiana \$1,305,904; Iowa \$1,401,915; Michigan \$1,499,688 in Missouri \$1,632,086. Vsaka posamezna država mora h gradbi cest ravno toliko tudi sama prispevati.

**Znižanje poštne II. razreda.**  
Washington, D. C., 21. jun.—Kakor se doznava iz Bele hiše, je predsednik Harding zelo vnet za znižanje poštne II. razreda, koje je v veljavi še od početka minule svetovne vojne in koje je zadnji čas častnikarsko industrijo hudo prizadelo.

Za to znižanje se osobito zanima republikanski kongresnik M. Clyde Kelly iz Pennsylvanije, ki je včeraj v zbornici predložil svoj tozadevni zakonski načrt.

## Izgredi premožarjev v Herrin, Ill.

Herrin, Ill., 21. jun.—Ker je Southern Illinois premožarna družba za svoje tukajšnje rove najela več stavkokazov, se je danes popoldne vnel hud boj med unijskimi stavkarji in najetimi stražniki. Doslej so našli v bližini premožarstva že 16 stavkokazov ubitih in 3 unijske premožarje; ubit je tudi en uradnik gorjoznačene premožarne družbe.

Vso okolico premožarstva v Herrin, Carbondale, Johnson City in West Frankfort straži nad 1500 premožarjev, da bi ne prišlo v dotično okolico še več stavkokazov.

Herrin, Ill., 24. junija.—Doslej se je našlo že 30 žrtev minulih izgredov, oblasti so pa mnenja, da znaša število žrtev mnogo več, vsled česar jih marljivo iščejo v rovih in bližnjih gozdovih.

Danes je dospela semkaj iz Chicaga posebna komisija častnikov narodne garde, ki bo skušala poizvedeti pravi povod in o glavnih sokrivcih minulega krvavega klanja v tej rudarski naselebin.

Danes popoldne se je vršil pogreb prve ustreljene žrtve unijskega premožarja George Hendersona; pogreba se je udeležilo nad 5000 oseb, po večini unijskih premožarjev.

## Premogovna družba spoznana krivim.

Herrin, Ill., 26. junija.—Porota Williamson okraja je danes spoznala uradnike premožarne družbe krivim umora 30 žrtev, ki so padle v dva dni trajajočem boju med najetimi stražniki, stavkokazi in unijskimi premožarji.

Dalje pripisuje porota glavno krivdo tega klanja pok. superintendentu C. K. McDowell-u, ker je na hladnokrvnen način ustrelil enega izmed unijskih premožarjev. Med tozadevno poroto so bili tudi trije unijski premožarji; porota se je naravnost izrekla, da zvrata glavno krivdo minulega klanja na uradnike South Illinois premožarne družbe in da naj se isto sodnijskim potom zasleduje.

Navedena družba je nedavno iz Chicaga najela nad 100 stavkokazov pod napačno pretvezo, ker je hotela na ta način sedanjo stavko premožarjev razbiti.

V Herrinu in okolici v vseh rovih delo počiva, kajti razjarjeni stavkarji so uničili skoro vse naprave in nek večji rudnik z dinamitom zapalili. Ker je državni guverner nameiral semkaj poslati večji oddelek vojaštva, ki naj bi skrbel za red, je prebivalstvo tukajšnjega okraja oblasti naprosilo, da naj se sem ne pošlje nobene oborožene sile, kajti to bi ogroženo ljudstvo še bolj razburilo.

Razni zastopniki državne zakonodaje so guvernerja Smalla brzojavnim putem naprosili, da naj takoj skliče posebno zasedanje legislature, kjer naj se ustanovi posebno trgovinsko sodišče, ki naj bi slične delavske izgrede zabranjevalo.

## Guverner Small spoznan nekrivim.

Waukegan, Ill., 24. junija.—Danes popoldne ob 3:40 je bila zanimiva in dolgotrajna obravnava napram guvernerja Len Small-a končana s tem, da ga je porota po poldrugo uro trajajočem posvetovanju spoznala nekrivim zlorabe državnega denarja za časa njegovega svoječasnega uradovanja kot državni blagajnik.

Takoj po nekrivdoreku porote je nastalo v sodnijski dvorani nepopisno veselje in aplavz. Številni prijatelji so srčno guvernerju čestitali k zmagi; tako se je tudi Mr. Small porotnikom, sodniku in svojim odvetnikom lepo zahvalil, makar se je od tukaj podal domov v Kankakee, kjer ga je ljudstvo z velikim veseljem pozdravilo in sprejelo.

Porotniki so imeli Smallovo zadevo devetkrat na glasovanju; še pri osmem balotiranju je bilo 11 glasov za oprostitev 1 pa nasprotno; pri zadnjem (9.) glasovanju so se pa vsi porotniki izrekli, da je Small nekriv.

## Žena guvernerja Small-a nagloma umrla.

Kankakee, Ill., 26. junija.—Mrs. Len Small, soproga guvernerja naše države je danes zjutraj ob 8. uri umrla za posledicami kapi, ki jo je zadela minulo soboto zvečer.

Kap je blago guvernerjevo ženo zadela zaradi prevelikega veselja, ker je bil njen mož od porote v Waukeganu do cela oproščen. Na večer je ljudstvo v Kankakee guvernerju Smallo priredilo sijajen sprejem in pozdrav. Pri tej priliki je Mrs. Small stala s svojim možem na verandi svoje hiše in zadovoljno zrla v številno množico ljudstva, ki je navdušeno oproščene guvernerja pozdravljalo. To je bil zanjo najsrečnejši dan v življenju.

Kmalu zatem je pričela svojem možu tožiti, da ji je slabo, nakar se je v njegovo naročje nezavestno zgrudila; vsa pomoč najboljših zdravnikov specialistov iz Chicaga ni mogla nesrečnice ohraniti pri življenju, kajti neka žila dovodnica v možganih ji je počila ter povzročila nepričakovano smrt.

Pokojna Mrs. Small je bila rojena v Kankakee okraju 17. dec. 1861; njen oče je bil premožen farmer. Poročila se je z Len Smallom (sedanjim guvernerjem) 21. nov. 1883 ter zapušča dva odrasla sinova in eno omoženo hčer. Pogreb se bo vršil dne 28. t. m. na tuk. Mounds Grove pokopališču. Pokojnica je spadala k metodistovski episkopalni cerkvi. Naj ji bo ohranjen blag spomin!

## Lenin se bo šel zdraviti na Nemško.

Berlin.—Iz Moskve se semkaj poroča, da so ruski zdravniki Nikolaj Leninu svatovali, da naj se gre takoj zdraviti v nek sanatorij v Draždanih na Saksionskem (Nemčja). Lenin se za to še ni odločil.

## Nemški zunanji minister umorjen. Obsedno stanje v Berlinu.

London, 24. junija.—Danes so atentatorji umorili Walter Rathenau-a, nemškega zunanjega ministra (tajnika) in enega izmed najbolj večjih ekonomskih ekspertov. Umor se je izvršil na Viljemovi cesti, ko se je Rathenau iz urada domov vračal v spremstvu svoje sestre. V kolikor je zamočila policija dognati, so mu v sledili trije napadaleci, noseči krinke na svojih obrazih. Eden izmed njih je takoj vrgel pred avtomobil Rathenau-ročno bombo, ki pa ni eksplodirala; drugi so pa nato pričeli streljati nanj in ena krogla ga je zadela v usta v sled česar je par minut zatem umrl.

Iz Belina se semkaj poroča, da je vlada proglasila obsedno stanje za vse mesto, kajti bati se je, da bi junckerji (pristaši bivšega kaiserja) ne strmo-glavili sedanje vlade.

Takoj po izvršenem atentatu se je pred državno zbornico zbrala ogromna množica ljudstva, ki je javno obsojala umor tako priljubljenega narodnega voditelja in državnika. V državni zbornici so socialisti iztirali vse člane narodne stranke. Kanceler Wirth poroča, da je Dr. Rathenau zadnji čas prejel več grozljivih pisem od njemu nasprotne stranke (monarhistov), na koje se pa ni dosti oziral. V svrhu protesta nad tem umorom so nemški socialisti proglasili generalno stavko po celi deželi.

Pok. Dr. Rathenau se je vdeležil kot član nemške delegacije minule gospodarske konference v Genovi sedaj je bil pa namenjen še v Haag.

## Slepec graduiral za odvetnika.

V St. Louis, Mo., je tekoči mesec na tamošnji državni univerzi graduiral za odvetnika 30 letni Wm. D. Ely, ki je zadnjih osem let popolnoma slep. Med vsemi kandidati je bil Mr. Ely tretji odličnjak.

Življenje prvega slepega odvetnika v državi Missouri je v zvezi s samimi bridkimi izkušnjami. Sprva je navedence delal v neki banki, na kar mu je umrla žena in edini otrok. Vsled preobilnega joka in žalosti si je nakopal očesno bolezen, ki mu je pred 8 leti odvzela vid. Zatem se je v šoli za slepe bavil z izdelovanjem metel, koji poklic mu ni bil dokaj po volji. Na prigovarjanje njegove sestre se je oprijel učenja, ozir. študiranja prava, katero je letos srečno dovršil. Prvi denar katerega bo ta slepi odvetnik zaslužil, bo izročil svoji skrbni sestri, ki mu je do tega poklica pripomogla.

## Veseli ameriški vojaki na Nemškem.

Coblens.—Vsled določbe vojnega departamenta bo ostalo na Nemškem še 1200 ameriških vojakov in častnikov, spadajoči k 8. pehotnemu polku. Ta vest je sinove strica Sama zelo razveselila, ker se vsem godi tukaj zelo dobro.

## Vlada bo vrnila zaseženo premoženje Nemcev in Avstrijcev.

Washington, D. C., 21. jun.—Vsled posebnega prizadevanja predsednika Hardinga bosta administracija in kongres v najkrajšem času rešila dolgotrajno zamotano zadevo glede zaseženega premoženja sovražnih inozemcev (Nemcev in Avstrijcev).

Oskrbnik tujega premoženja ima pod svojim nadzorstvom nad štiristo milijonov dolarjev vrednosti tega premoženja; samo slučajev \$10,000.00 vrednosti in manj je 29,606. Vendar bo na željo velikih nemških podjetnikov njih zaseženo premoženje za nedoločen čas še ostalo pod nadzorstvom Združenih držav, to pa vsled prihranitve ogromnih davkov od strani Nemčije in Avstrije; vrnilo se bo pač vse manjše svote, do katerih so opravičeni bolj revni sloji.

V svrhu rešitve tega vprašanja bo predsednik imenoval posebno komisijo obstoječo iz treh mož: enega Amerikanca, enega Nemca in enega Avstrijca.

Opomba uredništva: Ker je morala tudi naša K. S. K. J. označenemu oskrbniku izročiti za \$62,000.00 neizplačane posmrtnine, je torej upati, da bo ta posmrtnina po preteku šestih let vendar enkrat nam zopet vrnjena in posameznim dedičem v starem kraju izplačana.

## Znižanje števila armade Združenih držav.

Washington, D. C.—Na podlagi sklepa minule razoroževalne konference bo v prihodnje štela armada Združenih držav 125,000 mož in 12,000 častnikov. To bo postavilo naše deželo na 17. mesto svetovnih oboroženih sil z 10. mesta.

## Revolucija na Ruskem.

London, 22. junija.—V Butlinovem, pokrajini Veroneš se je napram sovjetski vladi spuntalo nad deset tisoč kmetov pod vodstvom nekega Mironova. Uporniki so zavzeli mesto in veliko ozemlje označene pokrajine.

## V počast padlim junakom.

Topeka, Kansas.—Da se bo za vedno ohranilo spomin na padle junake, rojene v tem mestu, je tukajšnji občinski svet sklenil imenovati dve najlepši cesti v sredini mesta tem domoljubom v čast. Sčasoma bodo prekršene še ostale ceste na slična imena.

## 300 letnica kanonizacije sv. Frančiška Ksav.

Calcutta, Indija, 21. maja.—Letos se po celi Indiji z velikimi slavnostmi obhaja 300 letnica, odkar je bil veliki apostol Indije, Frančišek Ksaverij prištet med svetnike. V mestu Goa, kjer počiva njegovo, še docela ohranjeno truplo bo letos meseca decembra prirejeno veliko romanje, pri koji priliki bode truplo sv. Frančiška javnosti v čiščenje izpostavljeno.

## Panika na Dunaju.

Washington, D. C., 21. jun.—Včeraj je ameriški komisar Upson na Dunaju brzojavnim putem obvestil trgovinskega tajnika Hooverja v kako slabem položaju se danes nahaja Avstrija. Ker avstrijska vlada ne more dobiti od Anglije in ne drugod nobenega posojila več, je včeraj nastala na avstrijski borzi velika panika, ki je zbegala, vso deželo.

Na Dunaju je razburjeno ljudstvo vdrlo v trgovine; to je povzročilo, da so danes vse dunajske trgovine zaprte. Ljudstvo je v silnem strahu pred zopetnim pomanjkanjem živil kar bi povzročilo ponovno lakoto.

## Posojilo Jugoslaviji.

Washington, D. C.—Državni department je te dni obvestil ameriške bankirje, da ni nasproten posojilu \$25,000,000, katere nameravajo dati jugoslovanski vladi. Jugoslavija je sicer zahtevala sto milijonov dol. državn. posojila, toda dobila bo samo eno četrtino tega zneska.

## Pogrešan radij.

Des Moines, Iowa.—Vodstvo in zdravniki tukajšnje Mercy bolnišnice so zelo potrdi, ker je te dni izginlo za \$15,000 vrednega radija.

Po dovršeni operaciji na nekem bolniku je neki zdravnik položil drobec radija na mal košček bombaževine; drobec ni bil večji kot glávica male bučike. Splošno se sodi, da je nekdo ta dragoceni zaklad pomotoma z bombaževino v smeti vrgel.

## Chicago bo središče zrakoplovstva.

Še le pred nekaj dnevi se je v Chicagu mudil A. G. Fokker, sloveč holandski izumitelj letalnih strojev, ki je tekom minule vojne Nemcem zgradil pet tisoč letal za uporabo proti zaveznikom.

Fokker se je v Chicagu posvetoval s številnimi milijonarji v svrhu ustanovitve velike korporacije, ki naj bi po njegovem navodilu zgradila največjo tvornico Fokkerjevih letalnih strojev na svetu; v bližini teh tvornic bo tudi največje vežbališče za zrakoplovce. Fokker bo zatem vsa svojja podjetja v Evropi opustil in se za stalno preselil v Chicago.

## Slika iz bedne Rusije.

Berlin.—Iz Moskve se poroča, kako ljudstvo na Ruskem še vedno strada. Izmed celokupnega prebivalstva tare glad najmanj še 35 odstotkov, ali 40 milijonov ljudi.

Nek tujec je prišel na nov načrt glede prehrane gladnih Rusov. Da bo mogoče še ohraniti deloma telesno zdrave moške in ženske, naj bi se izmed vsakih 10 vasi le močne odbralo ter hranilo, stare in otroke pa pustilo umreti. Navedeni tujec obsoja Ameriško dobrodelno komisijo, ker skrbi samo za bedne otroke in stare ljudi na Ruskem, med tem ko srednjeletni moški in ženske lakote umirajo.

## Društvena naznanila in dopisi

## NAZNANILO.

Iz urada tajnika dr. sv. Jožefa št. 2, Joliet, Ill.

S tem naznanjam članom našega društva, da se prihodnja seja ne bo vršila prvo nedeljo v mesecu, ampak drugo, to bo dne 9. julija. Naše društvo je namreč sklenilo, da se dne 2. julija vdeležijo slavnosti v Chicagu, zato je seja preložena za eno nedeljo kasneje.

Člane prosim, da si priskrbijo tikete in to najzadnje do 30. junija, da bomo znali koliko "special" poučbenih kar bo treba. Ako se prepozno zglasite, bi morebiti prostora zmanjkalo. Tiket za v Chicago in nazaj stane \$1.— za odrasle osebe; za otroke od 5—12 leta pa 50c. Tiketi se dobijo pri vseh tajnikih, predsednikih in tudi pri drugih članih. Joliet zapustimo dne 2. julija, ob pol 7. uri zjutraj. Na veselo svidenje!

S pozdravom  
John Plut, tajnik.

## NAZNANILO.

Članom društva sv. Jožefa št. 16, Virginia, Minn. se naznanja, da se bodo od sedaj naprej vršile mesečne seja pri g. Math Prijanovich-u, na 115 Chestnut St. in ne več v Duluth Brewing dvorani.

S sobratiskim pozdravom  
Frank Laurić, tajnik.

Društvo sv. Jožefa št. 41, Pittsburgh, Pa.

Na zadnji redni mesečni seja našega društva je bilo sklenjeno sledeče: Počeniš z mesecem julijem in v bodoče plača vsak član 75c mesečnega ases. za društvo in ne več 50c kakor do sedaj. V sled tega bo pa v bodoče vsak član dobival v službo boleznij tudi več podpore in sicer \$1 (en dolar) na dan, ako bo bolan šest dni, ali več. V tem slučaju se mu bo računalo podporo z dnevom, ko se je član naznanil društvenemu tajniku bolnega in pa do dneva, ko se zopet naznani zdravega. — Upamo, da bo s tem povzraščanje podpore vse članstvo zadovoljno.

Nadalje je bilo predlagano in sklenjeno, da bo za dobo prihodnjih treh mesecev vsak novopristopni član društvene pristopnine prost; toda plačati pa mora vse druge prispevke kot drugi člani.

Končno se prosimo vse cenj. člane, da se prihodnje seja meseca julija v obilnem številu vdeležijo.

John Jevnikar, predsednik.  
John Bojanc, tajnik.  
Josip Valentič, zapisnikar.

Iz urada dr. sv. Franciška št. 46 v New Yorku.

Na zadnji mesečni seja je bilo sklenjeno, da bomo obhajali petindvajsetletno društvenega obstanka dne 4. julija, ali bolje rečeno srebrni jubilej. Ker je naše društvo najstarejše društvo tu v New Yorku, radi tega smo lahko ponosni na to. Sedaj pa člani (ice) glejmo tudi na to da se gotovo vsi udeležimo te redke slavnosti.

Vspored bode naslednji: Vsi člani in članice našega društva se zberemo zjutraj ob 8:30 (ob pol deveti uri) v cerkveni dvorani na 62 St. Marks Place ali v naših zborovalnih prostorih; potem pa odkorakamo v cerkev k sv. maši katera se bo darovala za vse mrtve in žive člane našega društva. Po sv. maši se povrnemo vsi nazaj v cerkveno dvorano, nato pa na izlet v park k Revnemu Lazarju, kateri je vsem newyorškim Slovencem dobro poznan. Tam se bomo pa lahko okrepčali z jedjo in pijačo;

tudi za tiste, ki se radi vrte je odbor vse potrebno poskrbel; tako da zabave ne bode manjkalo ta dan. Torej se enkrat apeliramo na vse člane (ice) bodite točni in pridite ob pravem času gori omenjeni dan.

Ravno tako pa tudi uljudno vabimo vse člane (ice) drugih društev in vse Slovence iz New York-a in Brooklyna, da se te naše redke slavnosti obilno udeležijo; ob enakih prilikah ter pri njih prireditvah jim bomo šli pa mi na roke. Torej se enkrat: vsi k sv. maši dne 4. julija potem pa vsi k Revnemu Lazarju!

Se toplo priporoča za dr. sv. Franciška št. 46 K. S. K. J. v New Yorku.

Pripravljalni odbor.

Iz urada dr. Mar. Sedem Zaloški št. 50, Pittsburgh, Pa.

Naznanjam članom našega društva, da se je vršila zadnja mesečna seja dne 11. t. m. Ker je bilo tedaj več važnih točk na dnevnem redu, smo vse iste odložili do prihodnje seja dne 9. julija v navadnih zborovalnih prostorih (K. S. D.). Zatorej prav uljudno prosim vse člane, da se v polnem številu prihodnje seja udeležijo; na tej seja bo tudi prečitano šestmesečno finančno poročilo. Upam, da se bo vsak član seja dne 9. julija gotovo udeležil, kateremu je blagor in napredek društva pri srcu.

Dragi mi sobratje! Gotovo vam je že znan sklep zadnje letne seja. Ker so nas vezale dolžnosti, in ker smo vedeli, da je bilo dosti članov brez čela več kot leto dni, da niso mogli plačevati svojih ases., smo določili, da naj se vsakega takega člana počaka s plačilom, ako pride na seja in se opravič, ozir. zati društvo prosi. Ali žali Bog, da se niso člani tega sklepa prav nič ali le z malimi izjemami držali. In ako jim pišem pismo, mi se ne odgovore. To ni bratsko in to ni prav. Zatorej s tem opozarjam vse člane, kateri ne pridejo na prihodnjo seja in ne plačajo društvu dolgujoči asesment, ali na prih. seja ne bodo prosili še za podaljšanje, se bo ž njimi ravnalo po pravilih in to je suspendacija.

Torej Vas še enkrat uljudno prosim, pridite vsi brez izjeme na seja dne 9. julija, da boste navzoči pri čitanju šestmesečnih računov in da rešimo več važnih točk, ki bodo ta dan na dnevnem redu. — Prosim tudi one, ki mi še niso oddali spovednih listkov, da jih prinesejo na prihodnjo seja.

S sobratiskim pozdravom,  
Frank Golobič, tajnik.

Društvo sv. Jožefa št. 53 Waukegan, Ill.

Na zadnji seja je naše društvo sv. Jožefa sklenilo, da se odpravi pristopnina k društvu za šest mesecev. Torej dragi rojak, ako hočeš biti pri dobrem in zanesljivim društvu, kojega bolniška blagajna tvori ob zaključku polletnega računa \$3776.25 reči: tri tisoč sedem sto šest in sedemdeset dolarjev 25c. pristopi k društvu sv. Jožefa št. 53 K. S. K. J. In to še ni vse; zraven tega pristopiš tudi k najbogatejši solventni slavni K. S. K. Jednoti. Ako imaš otroke, vpišeš jih lahko v Mladinski oddelk, ki za slučaj smrti izplača več posmrtninske zavarovalnine kot ko katera drugi insurance kompanija; redni mesečni ases. znaša borih 15c. Rojak, prosim Te, ne zamudi te lepe prilike ker naša Jednota, naše društvo so na trdni podlagi, se ti ne treba bati zanj, da bi morda zastoj plačeval,

a nazadnje pa ne bi bilo nič, kar se lahko kje drugje pripeti. Premisli in stori, žal Ti ne bode!

Sobratiski pozdrav vsem rojakom v državi.

John Umek, tajnik.

## NAZNANILO.

članom društva sv. Janesa Evang. št. 65 Milwaukee, Wis.

S tem naznanjam, da se vrši prihodnja mesečna seja našega društva dne 9. julija, namesto prvo nedeljo in sicer v navadnih prostorih. Seja je predstavljena, ker priredimo 2. jul. vsi tri milvauska društva K. S. K. J. piknik na Bradley farmi v West Allis.

Torej bratje društva sv. Jan. Evang. št. 65 ne pozabite priti dne 2. julija na ta izlet. Prinesite \$1 s sabo za vstopnino in drugo imate potem vse prosto.

S sobratiskim pozdravom,  
John Baboshek, tajnik,  
604—1st Ave. Milwaukee, Wis.

## NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Genovefe, št. 108, Joliet, Ill.

Tem potom naznanjam članicam, da je naše društvo na seja 24. junija sklenilo, da se udeležijo blagoslovljenega vogelnega kamna šole sv. Stefana v Chicagu, dne 2. julija t. l.

V sled tega prosim one članice, katere se mislijo te slavnosti udeležiti, da se zberejo na postaji (depot) C. & J. poulične železnice ob 6:15 uri zjutraj, ker special kare odpeljejo ob 6:30 v Chicagu.

Vožnja za tja in nazaj bo veljala en dolar za odrasle osebe; za otroke od 5—12 let pa 50c. Tiketi se dobijo pri predsednici in blagajničarki, zatorej se požurite, da si priskrbite tikete ob času in da pridete pravočasno na postajo, vogal Ottawa in Clinton St., odkoder se odpeljemo z drugimi društvu.

Sosestrski pozdrav,  
Katarina Zadel, tajnica.

Iz urada tajnika dr. sv. Roka št. 113, Denver, Colo.

Tem potom prosim vse člane našega društva, da se prihodnje seja udeležijo v polnem številu, ali kar največ mogoče, ker imamo na dnevnem redu nekaj važnega, kar bi se moralo že na zadnji seja rešiti. Res žal, da se članstvo tako malo briga za društvene seja; skoraj bi rekel, da malokdaj jih pride toliko, da bi se mogla seja vršiti.

Naj še to važno stvar omenim: Denarja za asesment na domu za nobenega več ne sprejem drugače, ako je član ravno isti dan zaposlen, ko se vrši društvena seja.

In zopet je tudi važna naslednja določba glede plačevanja asesmenta: Član, ki redno ne plača vsak mesec, ali je mogoče v slabem položaju, da ne more ases. plačevati, mora to naznaniti tajniku ustmeno, ali pismeno; še le potem se ga počaka. In vsak član, ako se ne bo zglasil ne bo suspendan zaradi tega za en mesec, pač se ga bo suspendiralo za bolniško podporo za isti mesec, ako bi slučajno zbolel. Torej po mojem jaz mislim, da bi bilo dosti bolje plačevati vse sproti, kakor pa priti v kasne neprilike in sitnosti. — Torej prosim še enkrat vse člane, da bodite bolj redni s plačevanjem mesečnih prispevkov.

Z bratskim pozdravom in na obilno svidenje na prihodnji seja!  
Josip Erjavec, tajnik.

## NAZNANILO.

Naznanja se članom društva sv. Družine št. 136 K. S. K. J. v Willardu, Wis., da se je na zadnji društveni seja sklenilo, da mesečno plačevanje ostane še v nadalje kot je bilo dosedaj (ker odslej naprej bi se še manj plačevalo). Onih pet cen-

to je v dobrobit društvene blagajne.

Torej člani, ki svoje mesečne prispevke pošljete po kakem otroku, ali komu drugemu, si to zapomnite.

Nadalje tudi naznanjam, da se bo na prihodnji seja pobiralo spovedne listke. Člani (ice) kateri še niste spovednega listka oddali si to zapomnite; na prazen izgovor se ne bode oziralo. Člane tudi prosim, da naj se bolj v obilnem številu sej vdeležijo.

S pozdravom,  
Ludvik Perušek, tajnik.

## NAZNANILO.

Tem putom naznanjam svim članom i članicam društva sv. Mihalja br. 163 Pittsburgh, Pa., da se vrši prihodnja sje dne 9. julija točno u 2. sata pošlje podne. Na istu seju su naprošeni svi člani i članice, da se udeležuju v što većem broju, jer imamo već važni točka na dnevnem redu rešavati. Isto će se davati polgodišno izvešće o društvenom imetju; pak će svetlo čuti koliko posjedujemo.

Dalje molim sve člane, koji su uzeli tikete za prodaju i za izigravanje zlatne ure (sata); ako su iste prodali, neka mi povrate srečke na prihodnjoj sje dnicu, a koji tiketov nisu prodali, neka se žure, da sve prodaju do vrijeme žrebanja.

Isto molim sve člane i članice, koji mi još dosada nisu predali spovjednih listaka, da mi iste oddaju na prihodnjoj sje dnicu, jer je već zadnja doba. Koji mi toga ne stvori, neka svoju lenost sebi pripise; nek se svatko drži pravil naše organizacije K. S. K. J., pak neće imati nikakove sitnosti niti prigovora.

Dalje opominjam ove člane, koji zanemare svoje uplate, da je sada počela radnja malo bolje; stoga se ne boju čekali člane duglje 2 mjeseca s uplatom, kod smo dosad po 5-6 mjeseca, šada nema izprike; dalje svi znate, da mi moramo Jednoti podpunoma slati asesment dok se član suspendira, ili vi platili, ili ne; mi moramo; nas Jednota ne čeka duglje do 25. dana u mjesecu; kako bi mi vas od 6—7 mjeseci?

S tome zaključujem ove rije dake i molim sve članstvo, da to naznanilo vpošteva.

Uz bratski pozdrav,  
Matt Brozenič, tajnik.

Cleveland, O. — Od 4. junija do 11. junija se je vršil v cerkvi Matere Božje v Collinwoodu Ohio (Cleveland) sveti misijon, ki ga je vodil predpisani duhovnik. V sveto dolžnost si štejem javno v tem listu pohvaliti katoliške Slovence in Slovenke, ki so se ves čas tako marljivo udeleževali raznih misijonskih pobožnosti. Že pred peto uro zjutraj so se dvignili delavci in prišli k sveti maši in prejeli svete zakramente, predno so odšli na delo.

Vrli cerkveni pevci in pevke so poveličevali službo božjo vsaki pot: zjutraj rano, popoldne in zvečer. Svetih obhajil se je razdelilo okrog 1300. V resnici mora človeka ganiti v srce, ko vidi, da so naši Slovenci v kljub raznim protiver-skim časopisom, v kljub mnogo terim velikomestnim zapeljivostim še v tako obilnem številu ohranili živo vero, prav tako živo in trdno, kakor so jo prinesli s seboj pred 10 ali 20 ali 30 leti iz stare domovine. Lahko je bilo imeti vero v starem kraju, kjer nismo poznali drugovercov ali brezvercov ali za-grizenih odpadnikov, a v Ameriki vero ohraniti — to pa mora samo zavedeni, neustrašen mož neupognjenega značaja, to mora somo pridna, bogabojna žena in skrbna mati, ki ji je pri srcu ne samo telesni, am-

pak tudi dušni blagor njen in njene družine. Dušni mir in srčna radost je odsevala na vsakih obrazih vseh ob zaključku svetega misijona in s hvaležnim srcem smo zapeli "Te Deum laudamus" — hvala za vse, med svetim misijonom prejete milosti. Prejšnji misijon je vodil č. g. V. Šolar, O. S. B. leta 1918. — Župnik slovenske fare v Collinwoodu je č. g. Jos. Skur, ki je vsled svojega blagoga srca splošno priljubljen med farani. Župnija jako hitro narašča. Leta 1906 je sezidal č. g. Marko Pakiž cerkev in zadalj za cerkvijo dvorano in poleg cerkve župnišče, a danes je že vse premajhno. V dvorani in pod cerkvijo imajo šolske prostore in poleg tega je postavljena še posebna šola, a vse je premajhno. Otroci hodi v šolo blizu 400, prav mnogo jih pa hodi vsled pomanjkanja prostora v ameriške javne šole.

Č. g. župnik Jos. Skur je dal cerkev krasno preslikati, kupili so nov križev pot in okrog župnišča je mnogo prenovljenega. Kakor je opaziti, so farani složni, za kar se veliko prizadeva marljivi cerkveni odbor: Mr. Novak, Mr. Okički in Mr. Mesec. — Zahvaliti se moram tudi vsem č. č. sosednim slovenskim duhovnikom, ki so kot dobri prijatelji č. g. Škurja radi prišli pomagat spovedovat; ti so č. č. gg.: Jernej Ponikvar, John Oman in Aton Bombač. Č. g. Ivan Miklavčič, ki je pred letom in pol prišel iz stare domovine in ki je sedaj pomožni župnik sv. Vida, je pa v svoji apostolski gorečnosti pripeljal od sv. Vida v Collinwood 70 šolskih otrok na "božjo pot" v cerkev Matere Božje, kjer so otroci kakor angelčki lepo peli pesmi v čast Materi Božji in presy. Srcu Jezusovemu in odpevali pri litanijah.

— V Clevelandu sem videl in slišal več zanimivih stvari, a treba bi bilo pisati o tem knji-go in ne samo dopis. V šoli sv. Vida je 1,800 otrok; a šola je že premajhna. Cerkev svetega Vida pa znotraj in zunaj, kjer jo pogledaš, glasno zdihuje: Usmilite se me, usmilite se me, prijatelji moji, saj vidite, da sem se postarala! — Lepo urejena in složna je župnija sv. Lovrenca. Tudi tukaj so šole "štukali (povečali)," in že je premajhna. — Dobro je to, da so clevelandski č. č. duhovniki vsi mlade moči in zato bodo v slogi z narodom lahko še vse dosegli, kar je pri dobro organizirani fari potrebno...

Na gospodarskem polju se clevelandski Slovenci prav dobro postavijo: Slovenskih društev je nič manj kot 86; imajo močno — čeprav mlado — Slovansko Posojilno Društvo in močno pristno slovansko banko. Trgovcev ali trgovine je težko prešteti; druge državljanske papirje ima nad 1,800 Slovencev; vseh vseh Slovencev skupaj je pa najmanj 30,000; zato lahko imenujemo Cleveland — slovansko Ljubljano v Ameriki. Če bodo Slovenci složno in bratsko živeli, bodo lahko v kratkem času imeli velike in častne uspehe tudi na političnem polju. A kaj hočemo — to nesrečno strankarstvo!! Dva "Kranjca" — tri stranke!

Rev. Anton Sojar.

Cleveland, Ohio.

Jako nas zanima, ako bemo, ali slišimo o napredovanju raznih društev še posebno pa Marijine Družbe. Meseca sept. 1921 so nekatera dekleta naše družbe pričele podučevati otroke javnih šol. Vsako nedeljo so te, zapuščene otroke spremljeval v cerkev, da so se udeležili sv. maše in potem po sv. maši je bil poduk.

Ker je več oddelkov, je bilo nemogoče gospodu župniku v-

se otroke v eni sobi podučevati, zato so jih učila dekleta Marijine družbe po raznih sobah. Sedaj v poletnem času bodo pa g. župnik vse otroke sami podučevali v krščanskem manku.

Članice Marijine Družbe imamo sedaj tudi čitalnico, kjer lahko dobimo knjige o verskih resnicah in še druge vsakovrstne podučljive in zanimive knjige.

Pred par leti nismo imele skoraj nič v blagajni, ker nas je bilo tako malo članic; a sedaj nas je več in se skoraj vse zanimamo za napredek te družbe. Čez en tisoč dolarjev so nas same knjige stale, in potem smo še prav mnogo družih potrebnih reči nakupile, ki so nas tudi dosti stale. Pog teh stroškov smo tudi poslale \$225.00 za uboge sirote na oni strani morja in sedaj smo zopet poslale \$50.00 in zraven tega smo tudi že več za cerkev darovale v zadnjih par letih.

Sedaj bi zopet lahko večjo svoto darovale za cerkev, pa ker pričakujemo, da se bo nova cerkev zidala, zato hočemo odslej naprej v ta namen denar hraniti. Sedaj imamo še v blagajni okrog sedem sto dolarjev in to je že precej, ako se premisli, da smo šele od pretekle Velikonoči začele denar v blagajno spravljati.

Dne 18 aprila in 28. maja smo priredile igro, pri kateri je bilo navzočih ogromno število cenjenega občinstva. Ljudje se jako zanimajo za naše prireditve, ker večinoma vsi cenijo in spoštujejo Marijino Družbo.

Upamo, da bomo odslej naprej vedno napredovale v vsakem oziru, pod varstvom naše nebeske Matere Marije.

S pozdravom,  
Mildred M. Tomšič  
iz fare sv. Vida

Whiting, Ind.

Dne 21. junija se je vršila v naši naselbini slovanska poroka, kakoršne še ne pomnimo kmalu. Ta dan sta pred oltarjem cerkve sv. Janeza sklenila večno zvestobo g. John Grahek ml. in gdč. Mary Kekič. Srečni par je poročil Rev. Josip Stukel, bratranec ženi na med slovesno peto sveto mašo ob asistenci dveh duhovnikov.

Zeniar, John Grahek je edini sin večletnega blagajnika K.S.K.J.; Mr. John Grahka rezervni častnik in inženir države Illinois za gradbo cest; nevesta je pa edina hčerka znane družine Tomaž in Helen Kekič v Whiting, Ind. (bivšega trgovca in sedanjega hišnega posestnika).

Povodni poroke tako odličnega para je bila cerkev lično ozaljšana z rožami in zelenjem. Med sv. mašo je zapela krasno pesem "Ave Maria" znana jolietka umetnica gdč. Elizabet Grahek, sestra ženi-nova s spremljevanjem tenorista Mr. Jos. Sitarja, tudi iz Jolietta. Za tovariše, ali prič-e so bili: Mr. Tony Kekič, vseučiliščnik, brat neveste; Mr. Milan Predovich iz Pueblo, Colo, stric neveste; Mr. Frank Tušek, Mr. Willard Grahek in Mr. V. Grogen, ožji prijatelji ženina. Družice so bile: gospodične Elizabeth Grahek, Anna Sitar, Olga Morgenson, Elizabeth Mostel in Mary Chilla; častno spremstvo so tvorili nevesti dvojčeri gdč. Bernice in Genevieve Sitar iz Jolietta, Ill.

Nevesta je bila oblečena v belo georgette svilnato obleko s krasnim pajčelanom in velikim ovratnim obeskom z biseri, katerega ji je daroval ženin. Gdč. Elizabeta Grahek (družica) je imela rmenkasto svilenno obleko, ostale družice pa zelenkaste obleke; gdč. Bernice in Genevieve Sitarjeve so imele rdečkasto svilenno obleko, no-

sili sta pa v košarici velik šopek rdečih ameriških vrtnic.

Poročne sv. maše so se poleg staršev in bližnjih sorodnikov ženina ter neveste vdeležili tudi ožji prijatelji od blizu in daleč: iz Whitinga, Joliet, So. Chicago, Chicaga, Gary in Indiana Harbor.

Po končanem obredu se je vršil na domu neveste zajtrk; opoldne in popoldne je bila pa v Narodnem domu velika ženitovnja gostija ob navzočnosti sto gostov. V resnici, tako lepe zabave na kaki poroki še ne pomnimo kmalu. Zvečer sta se novoporočenca z vlakom odpeljala na ženitovnjansko potovanje proti Niagarskim slapovom, New Yorku in Clevelandu; svoj dom si bosta ob povratku ustanovila v mestu Kankekee, Ill.

Novoporočencama želimo obilo sreče!

Poročevalec.

## IZLET JOLIETSKIH DRUŠTEV V CHICAGO.

povodom blagoslovljenja vogelnega kamna farne šole sv. Stefana.

Pripravljalni odbor jolietiskih društev je sklenil z družbo Chicago & Joliet poulično železnico, pogodbo, da se bodo izletniki dne 2. julija odpeljali v posebnih posebnih pouličnih (Special) karrah zjutraj ob pol sedmih (Standard Time). Zbiramo se na dvorišču pred slovensko farno šolo ob 6. uri zjutraj.

Cena vožnje:

Za odrasle bo stala vožnja do Chicaga in nazaj v Joliet le \$1.00, a za otroke od 5-12 let pa le 50c. Ako bi kdo zamudil, da bi ne mogel na naše posebne kare, se bo lahko peljal po drugih (rednih) karrah. Ako bi se kdo v Chicagu zamudil, da bi isti dan ne šel z nami nazaj, se bo lahko z istim tiktetom peljal nazaj v Joliet drugi dan.

To velja glede tiktetov in vožnje za vsa jolietiska društva in tudi za posamezne osebe, ki kupijo tikete. Vsakdo je dobrodošel, da kupi tiktet, ako gre z društvom ali pa tudi posamezno. Tiketi se dobijo pri predsednikih in tajnikih društev.

Opomba: Člane društva sv. Družine št. 1. se opozarja, da naj vzamejo s sabo regalije; kdor je nima, lahko isto dobi pri društ. tajniku.

Za pripravljalni odbor vseh jolietiskih društev:

John Filak, A. Golobitch, Martin Težak in Geo. Stonich.

## VAZNO ZA CHICAGO IN OKOLICO.

Veliki dan za našo naselbino se bliža. Še par dni pa bomo dne 2. julija položili vogeljni kamen stavbi, ki bo mejnik v naši naselbini, mejnik boljših razmer in lepšega napredka, kakor do sedaj. Slovenska šola in Narodni dom bosta prinesla novo življenje v našo naselbino. Priprave za drugi julij so v polnem tiru. Večje število udeležencev pride iz Joliet, večje iz Waukegana in So. Chicago. Iz drugih naselbin se nismo čuli. Kolumbovi vitezi Bishop Ketteler's Council se udeležijo slavnosti polnočestvilno. Dve godbi sta že naročeni. Slovaški Orli pridejo namreč s svojo godbo. Slavnost popoldne se začne že OB DVEH ne ob treh, kakor prvotno naznanjeno, ker se bo mudilo, da se bo mogel obširni program razviti. Na to naj društva in vsi rojaki pazijo. Zato se društva začno že zbirati ob pol dveh popoldne. — Dopoldne za blagoslov zastave se društva začno zbirati že ob pol desetih. Društva in udeleženci izven Chicago naj pazijo na to, da imamo v Chicagu drugi čas, kakor ga ima okolica. Ako pravimo "ob pol desetih", je to po njih času ob pol devetih. — Po maši bo takoj "Lunch" v cerkveni dvo-

rani. — Po vseh pripravah soditi, bo to v resnici velik dan za Chikaško naselbino. — Za banket popoldne se prodajajo vstopnice po \$1 za osebo, družinska vstopnica, to je za moža ženo in manjše otroke, po \$1.50. Odraščeni otroci morajo plačati poseben tiktet. — Za banket smo naredili znižano ceno za to, da bomo omogočili večjemu številu ljudi, da se ga bodo udeležili. Prosimo vse farane, da si vstopnice zagotovijo kolikor mogoče hitro, ker bo to olajšalo ženam priprave. Prodajajo se pa v župnišču, pri Mr. Jos. Perkotu na 22 St. in Hoyne, v uredništvu Edinosti. — Vsi, ki bodo šli v parad, gredo v dvorano brezplačno, vsi, ki ne gredo v parad, morajo plačati vstopnice 50c. — zunanje goste, ako pridejo v večjem številu in bodo naznanili prihod pravočasno, bomo počakali na postaji.

ODBOR.

## Lokalne vesti.

Rev. Plevnik na potu v staro domovino.

Dne 24. t. m. se je s parnikom "Olympic" na obisk v staro domovino odpeljal naš jolietiski župnik Rev. John Plevnik. Za časa njegove odsotnosti ga bo nadomestoval g. kaplan Rev. Math Butala.

Rev. Plevnik se bo spotoma ustavil tudi na sloveči božji poti v Lurdu na Francoskem, tako bo obiskal tudi Rim in se poklonil sv. Očetu.

V zadnjem obširnem poročilu o slavnosti srebrnega jubileja Rev. J. Plevnika smo pomotoma poročali, da je bila jubilarju poslana brzobjavna čestitka iz Pbg. Pa. s podpisom dveh duhovnikov in cerkvenega odbora; v resnici so bili podpisani na tej čestitki sledeči, gg. slovenski duhovniki: Rev. John C. Mertel, Rev. Jos. Vrhunec, Rev. Albin Moder, Rev. John Blažič, Rev. Math Kebe in Rev. Anton Sojar. Vseh čestitk, skupaj je prejel g. jubilar 61, skupni jubilejni dar je pa znašal \$2400.— največja svota, kar jo je kdaj še kak slovenski duhovnik v Ameriki prejel kot osebni dar.

Č. g. župniku želimo mnogo razvedrila, srečno potovanje in srečen povratek v našo sredino.

### Nevarno operacijo

je dne 12. t. m. prestal sedemletni deček Albert Libersar, sin družine Joe Libersarja, stanujočega na 801 Summit St. Zdravnika Dr. Wagner in Struzinski sta mu že zadnji trenotek rešila življenje s tem, da sta ga na domu starišev operirala vsled vnetja slepiča. Malemu Albertu se zdravje polagoma obrača na boljše.

### Vlak povozil Slovenca.

Minulo nedeljo zjutraj okrog pol 8. ure je v bližnjem Rockdale vlak Rock Island železnice do smrti povozil 37-letnega rojaka John Kochevar, ki se je s svojim gospodarjem Wm. Murphyem, farmerjem iz Mound Road na avtomobilu peljal v cerkev; tudi Murphy je obležal na mestu mrtev.

Druge podrobnosti o rojaku Kochevarju nam še niso znane.

### POZOR ROJAKI!

Waukeganu in No. Chicagu! Naznanjam, da izdelujem, popravljam in prodajam gramofone. Ako ste namenjeni kupiti gramofon, si preje oglejte moje.

Ker to opravljam samo ob prostih urah, mi je mogoče ta posel izvrševati po zelo nizkih cenah.

Se Vam topla priporočam

Fran Kosina,

1106 Mc Alister St.

North Chicago, Ill.

## ZA RESNICO.

Osemnajst obrambnih govorov. V stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani govoril dr. Michael Opeka stolni kanonik

Iz zbirke: "Za resnico" v Ljubljani 1921.

Založba prodajalne K. T. D. H. Nieman.

Veličasten je moral biti prizor, ko je leta 431 cerkveni zbor v Efezu takoj prvi večer posvetovanj razglasil nešteti čakajoči množici, da so škofje zbrani iz vseh delov sveta, soglasno obsodili Nestorija, ki je tajil božje materinstvo Device Marije. Marija je resnično božja Mati, Theotokos, božja Porodnica, je dejal cerveni zbor; ta je prava vera krščanstva, Nestorij pa je krivoverec in odpadnik od Cerkve. — In narod je od veselja vriskal; klci hvale in zahvale so se razlegale po mestu: Prema-gar je sovražnik preslavne Device! Naj živi veličastna in vsekar zmagovita Mati božja!... In v spremstvu s prižganimi bakljami je spremilo ljudstvo škofo na njihova stanovanja; prvaki mesta so šli na čelu in plemkinje so nosile zlate in srebrne posode, v katerih so se žgala najdragocenejša kadila. Vse mesto je bilo razsvetljeno, vsa srca oveseljena. —

Podoben triumf je doživelo Marijino očešenje 14 stoletij pozneje. Takrat je bil Rim pozorišče izrednega dogodka. Papež Pij IX., velik častilec Marijin, je namreč 8. decembra leta 1854 kot nezmotljivi vrhovni učnik katoliške Cerkve, navzočnosti skoro 200 škofov iz vseh krajev katoliškega sveta, slovesno proglasil, da je nauk, ki trdi, da je bila blažena Devica Marija v prvem trenutku svojega spočetja z ozirom na zasluženje Jezusa Kristusa, Odrašenika človeškega rodu, po posebni milosti in odlikovanju vsemogočnega Boga obvarovana vsakega madeža izvirnega greha — da je ta nauk od Boga razodet in da ga moramo zatorej kristjani zatrdno in stanovitno verovati. — Kakšna radost je tudi takrat zavladala v vseh vernih, Marijo častečih sreih, je razvidno iz papeževga pisma, s katerim je to proglašanje oznanil svetu. Resnično — pravi sveti oče v svoji poslanici — naša usta prekipevajo od veselja in naš jezik je poln vriskanja in zdaj in vselej izrekamo našemu Gospodu Jezusu Kristusu najponižnejšo in najvišjo zahvalo, da nam je, čeprav proti našemu zasluženju, dodelil to čast, to slavo, to poveljanje njegove presvete Matere (njemu) darovati in dokončati. Lepa in pomenljiva je ta zadnja beseda: dokončati. Nasproti sovražnikom svete Cerkve in Marijinim, kateri klevetajo, da si je papež leta 1854 o Mariji izmislil novo vero, je treba namreč vedno zopet poudariti, da je vera v brezmadežno spočetje Marijino bila v božjem razodanju od početka, da se je v Cerkvi tudi vedno bolj ali manj glasno spoznavala. Pij IX. pa je slavo Brezmadežne dočkal ali dovršil, ko je to vero vsega katoliškega sveta tudi vsemu katoliškemu svetu nezmotljivo oznanil zato, da se očešenje Marije brezmadežne tem glasneje razjeklje po vsem svetu, in da vsak predrežež, ki bi hotel to resnico tajiti, jasno ve, da je krivoverec in odpadnik od Cerkve. — Predragi!

Pomudimo se pri verski resnici o obrezmadežnem spočetju Marijinem: ponovimo si ob kratkem, kaj nas uči ta resnica, in kako bi jo mi branili proti nevernemu nasprotniku! Nauk o brezmadežnem spočetju Marijinem je mogoče upak razumeti samo tedaj, če ga ne izgovorimo popolno,

marveč okrajšamo, če pravimo samo: brezmadežno spočetje Marijino, ali: Marija brez madeža spočeta. V prvem slučaju bi ga kdo utegnil razumeti tako, da je bila Marija brez vsakega madeža v tem, ko je spočela in rodila Odrašenika Jezusa; v drugem slučaju pa, da so bili starši Marijini brez greha in v stanu milosti ob spočetju in rojstvu Marijinem. To oboje je resnično — toda naš nauk to ni. Naš nauk je jase, če ga izgovorimo neokrajšano, popolnoma, namreč: Devica Marija je bila brez madeža izvirnega greha spočeta, ali — kakor govori še določeneje Pij IX. — bila je v prvem trenutku svojega spočetja obvarovana vsakega madeža izvirnega greha. Izvirni greh dedujemo namreč po Adamu vsi ljudje. Adam, prvi oče, je grešil, in madež njegovega greha kane na duše vseh, ki so njegovega rodu. In sicer takoj ob spočetju. V tistem trenutku, ko zadobi telo dušo, tako da človek postane človek, v tistem trenutku zadobi duša madež, tako da človek postane grešnik. Namesto luči milosti, ki bi morala zasvetiti v tistem trenutku v vsaki duši, če bi Adam ne bil grešil, pade na dušo tema greha. — In to, glejte, pri Mariji ni bilo tako. Ko je bila spočeta ona, se je zgodilo v njeni duši, kakor bi Adam ne bil grešil: v Marijino dušo ni padla tema greha, tudi senca ne, tudi sled nobene sence ne; marveč njena duša se je združila s telesom, in v čisti duši je takoj prvi trenutek zažarela kakor kres milost božja. Pri nikomur drugem tako (razen pri Jezusu seveda) — samo pri Mariji. Samo pri njej, ki je bila odbrana za Mater božjo. —

Odrbana za Mater božjo. S temi besedami sem pa že povedal, da drugače to biti ni moglo. Naj vstanejo klevtniki vere in nasprotniki Marijine brezmadežnosti in naj poslušajo, kako je s temi besedami zavrnjena in zavrnjena njihova krivoverska zloba! Potuit — decuit — fecit: Mogle je — spodobilo se je — naredil je! Kaj se to pravi? To se pravi: Bog je zamogel narediti pri Mariji glede izvirnega greha izjemo — in spodobilo se je, da jo naredi — in zato jo je tudi resnično naredil! Kaj, ali da Bog ni mogel dopustiti izjeme od splošne postave? Splošno postavo, da ima preiti Adamov greh kakor strašna klevet na vse njegove potomce, je naredil Bog sam; vsak pa, kdor postavo naredi, jo lahko tudi omeji: pravico ima izreči, da iz kakega posebnega vzroka, iz kakih posebnih ozirov v tem ali onem slučaju postava ne velja. Sv. Pismo pripoveduje, da Jud Mardohej ni hotel upogniti kolena pred Amanom, prvim dvornikom asirskega kralja Asuerra. Zato se sklene Aman maščevati nad Mardohejem in nad vsem judovskim ljudstvom. Izvabi iz kralja povelje, da pomoriti vse Jude. Toda tudi kraljica Estera je bila judovskega rodu, tudi ona bi morala zapasti temu povelju. Estera je tedaj šla h kralju nepoklicana. A bila je postava, da nihče ni smel nepoklican pred kralja. Ko je tedaj Estera zagledala kraljev razsrjeni obraz, je prebledela in se od strahu sesedla. Bog pa je naredil kralja krotkega, in kralj, ki je ljubil Estero, je izpregovoril: Nikdar se ne

boji! Ne boš umrla, ker ne zate, ampak za vse druge je ta postava narejena.... (Est. 15, 12—13.) Tako je narejena za vse druge tudi postava izvirnega greha, Marijo pa je zamogel Bog iz postave izvzeti, kakor je Asuer izvzel iz svoje postave Estero. Potuit — mogel je!

Et decuit — in spodobilo se je! Ko je Bog ustvaril Marijo, je vedel, da ustvarja Mater svojemu Sinu. Kako, ali naj ima njegov najsvetejši Sin za mater ženo, ki je bila kdaj le oddaleč oškropljena od grdobije greha?... Po vojski med cesarjem Karlom V. in francoskim kraljem Francom I. je prišel nek francoski plemič, ki je bil odpadel od svojega kralja in prestopil k cesarju, v Madrid, da bi si izprosil od svojega novega gospodarja gotovih milosti. Cesar pa nezvestega prebežnika ni hotel sprejeti v svojem gradu, pač pa je naprosil nekega španskega viteza, naj bi mu on dal strehe v svoji palači. Ta vitez pa je, ponosen na svojo čast, odgovoril cesarju: Na tvojo željo, o cesar, ga bom sprejel v svojo hišo, bom dal potem do tal podreti, ker ne maram več prebivati v palači, katero je onečastil izdajavec.

Predragi! In najvišji Bog, ko je stopil na zemljo — naj bi bil šel prebivati v tempelj, okrunjen od najhujšega izdajaveca — greha? Ali se ni nad vse spodobilo, da je bilo to bivališče čisto, najčistejše — vse ožarjeno z nebeskim bleskom milosti, z lučjo in sijajem brez primere? Decuit — spodobilo se je!

Ergo fecit — zato je Bog tako tudi storil: obvaroval je Marijo vsakega madeža tudi le izvirnega greha. Že v raju, ko je obljubil Odrašenika, je napovedal, da bo njegova Mati žena, katero bo peklenška kača pač tudi izkušala piti — zalezovala bo njeno peto — toda zaman! Nikoli ne bo ta žena, Mati Sina božjega, zastrupljena od kačinega strupa, tudi en sam trenutek ne! Nikoli ne bo ona pod satanovimi nogami, zmerom on njen premagani suženj.... Kakor Kristus, srednjik med Bogom in ljudmi, ki je naše dolžno pismo vzel in ga pribil na križ: tako bo tudi Mati njegova, presveta Devica, zvezana z njim z najtesnejšo in nerazrušeno vezjo, v vednem sovražstvu s peklenško kačo, sikačo smrtni strup — in ji bo z nemadeževano nogo glavo strla. Inimicitias ponam inter te et mulieren, je dejal Bog kači: Sovražstvo bom naredil med teboj in med ženo in med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla in ti boš njeno peto zalezovala. (I. Moz. 3, 15.)

In kar Bog napove in obljubi, to tudi izpolni. Zato kliče Marijo — vso brezmadežno — on sam, ženin & Visoki pesmi: Vstan! hiti! moja prijateljica, moja golobica, lepa moja, in pridi! (2, 10.) Glej, lepa si, moja prijateljica, lepa si, tvoje oči so golobje oči! (1, 14.) Vsa si lepa, moja prijateljica, in madeža ni na tebi (4, 7.) Ena je moja golobica, moja popolna, edina je svoje matere, izvoljena svoji porodnici (6, 8)....

Zato je tudi v božjem imenu in na božje povelje pozdravil Marijo angel Gabriel, rekoč: Češćena, milosti polna! — zato, ker je bila božja Mati sedež vseh božjih milosti in z vsemi darovi Svetega Duha ozaljšana, bila takorekoč neskončen zaklad in neizčrpno dno teh darov, tako da je bila — nikoli podvržena prokletstvu greha — vredna, slišati tudi od Elizabete, navdahnjene in razsvetljene od Sv. Duha, besede: Blažena, ti med ženami in bla-

žen sad tvojega telesa! In zato so tudi sveti očetja spoznali v Mariji tisto ladjo Noetovo, ki je, zgrajena po božji naredbi, ob splošnem pokončanju sama čisto nepoškodovana ušla vesoljnemu potopu; tisto lestvico Jakobovo, ki jo je videl oče segati do neba, in so angeli hodili po nji gorindol, na vrhu nje pa je počival Gospod sam; tisti goreči grm, katerega je zagledal Mojzes vsega v ognju na svetem mestu, ki pa v sredi plamena ni zgorel, marveč ljubozelenel; tisti močni stolp, nepremagljiv sovražniku, s katerega visi tisoč ščitov in vse orožje močnih; tisti vrt zaprt, ki ga nobeno sovražno zalezovanje poškodovati ne more; tisto sijajno mesto božje, čigar temelja skala počiva na svetih gorah; tisti čudoviti tempelj božji, ki blesti v božjih žarkih in je ves poln veličasti Gospodove....

O, pozdravljena Marija, brez madeža izvirnega greha spočeta! ti veliko znamenje na nebu: žena, s solncem obdana, in luna pod tvojimi nogami, in na tvoji glavi krona dvanajstih zvezd! (Skr. raz. 12, 1.) Počešćena! pozdravljena!

Cesa bi mi prosili Boga na veseli god brezmadežne Device Marije če ne tega, kar prosí Cerkev nujno in silno v svojih mašnih molitvah: čistosti duše od naših lastnih grehov in ozdravljenja od ran izvirnega greha! Molimo torej s Cerkvijo:

O Bog, ki si z brezmadežnim spočetjem Device pripravil vredno prebivališče svojemu Sinu... daj tudi nam, da po njeni priprošnji čisti k tebi pridemo!

...Kakor verujemo, da je bila ona po tvoji predhodni milosti vsakega greha obvarovana, tako daj, da bomo mi po njeni priprošnji vseh grehov rešeni!

Skrivnosti presvete daritve današnjega dne, Gospod, naš Bog, naj zacelijo v nas rane tistega zadolženja, katerega si ti brezmadežno spočeto blaženo Marijo na poseben način obvaroval. Amen.

## KOT MANHATTAN INDIJANCI.

V letu 1626 meseca maja Peter Menuit prvi splošni upravitelj nove Nizozemske kolonije na Manhattan otoku je prišel na svoj prostor. Prišel je svojo službo s tem, da je kupil ta otok. Indijanski poglavar je sprejel nekoliko raznobarnih korald in drugih svetlih predmetov, skupne vrednosti tedaj okrog 24 dolarjev. To je bila prva zemljiška kupčija v zgodovini države New York. Kadar čitamo o ti "kupčiji" nas sili v smeh, ampak koliko ljudi še danes kupčuje stopnjevaje z Indijanci! Kadar trpe vsled slabega teka do jedil, zabasnosti, glavobol, ali kake druge želodčne nerednosti, navadno kupijo ceno ponarejene stvari, navadno zato ker nosijo krasne kričeče znamenja ali pa kakšno prav dolgo neznanu ime. Ti vržejo stran svoj denar. Pametni ljudje vprašajo svojega lekarnarja ali trgovca z zdravili po Trinerjevem grenkem vinu, katero slovi že nad 32 let in nosi zaupanje kot uspešno zdravilo, ki gotovo pomaga. "Trinerjevo grenko vino se je izkazalo kot izvrstno zdravilo za želodčne bolezni," nam piše Mr. Joseph Jagos iz Van Wert-a, Ohio, z dne 11. maja. Tudi vam bo to zdravilo pomagalo, torej poskusite Trinerjeva najpred. (Advertis.)

Ko pripovedujemo o svoji bedi, smo večkrat nagnjeni pretiravanju.

Kdor hoče trgati rože uspeha, se ne sme bati bodočega trnja.

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnništvo:

1004 N. Chicago St.

Telefon 1048.

Naročnina:

Za člane, na leto \$1.20
Za nečlane \$2.00
Za inozemstvo \$3.00

OFFICIAL ORGAN

of the GRAND CARNIOLIAN-SLOVENIAN CATHOLIC UNION

of the UNITED STATES OF AMERICA. Maintained by and in the interest of the order.

Issued every Wednesday.

OFFICE:

1004 N. Chicago St.

Phone: 1048

JOLIET, ILL.

Ne zanemarjajte društvenih sej!

"Končno prosim člane da se prihodnje redne mesečne seje bolj številno udeležite!" "Pridite na prihodnjo sejo v večjem številu." "Seje niso samo za obornike, ampak tudi za člane!" — To je vedno ena in ista stara pesem v uradnih naznanilih naših krajevnih tajnikov; teden za tednom, mesec za mesecem leto za letom, tako da bi urednik društvena naznanila brez teh opazk tekom leta lahko na prste preštel.

V nadi, da bomo z nastopnim apelom na članstvo večini tajnikov naših krajevnih društev ustregli, prihajamo zopet na plan kot ključ glasnik v puščavi: "Ne zanemarjajte društvenih sej!"

Dragi mi sobrat in draga mi sosestra! Da boš spoznal(a) svojo napako glede zanemarjanja sej, pomisli najprvo namen društva. Kaj si društvo obljubil(a) ob času pristopa?

Ker si sam človek v slučaju neprilike ter nesreče sam ne more pomagati, zato se oklepa podpornih društev, ali skupine svojih sobratov, ki so si prisegli medsebojno pomoč in bratsko ljubezen. To lepo človekoljubno delo se pa v obče ne izvršuje po posameznih društvenih doma, ampak le na sejah. Na mesečnih sejah razmotrivajo člani o tem, ali onem sobratu kate-rega je zadela nesreča; tam mu skušajo ublažiti gorje že na ta, ali drug način, osobito s podporami.

Ali ni torej namen podpornega društva blag? Ali ni društvena seja velikega pomena za vsakega posameznika in za vse skupaj? Čemu se torej tako rad ogiba društvenih sej? Slab je tvoj izgovor ko praviš: "Jaz sem zdrav, podpore še ne rabim nobene; bodo že brez mene opravili na seji." Motiš se prijatelj. Lahko tudi ti še danes zbolíš, pa boš nestrpno čakal, da te pride kdo obiskat, ali da se bo tudi o tvoji podpori na seji razmotrivalo. Če bi vsakdo ravnal po tvojem brezbriznem načinu, bi ostali vsi drugi bolni društveni sobratje brez kake tolažbe in brez pomoči. Vedno pomisli samo to, da društvo deluje po geslu: Vsi za enega, eden za vse! Ti se pa ravnaj po geslu: Vsak zase in nihče za vse!

Ali nisi na dan pristopa v društvo svojim sobratom svečano obljubil in prisegel, da se boš redno vdeleževal mesečnih sej? Slabo se držiš te dane obljube. Enkrat, ali dvakrat za tem si morda še navzoč na seji, potem je pa zanimanje za društvo polagoma prenehalo? Čemu? Ni samo to dovolj, da pošiljaš svoj assessment tajniku na dom, kajti brez plačevanj sploh ne moreš ostati redni član kakega društva. Ali morda misliš, da bodo še drugi zate plačevali in ti poleg tega nazadnje še podporo dajali? Društveno poslovanje je mogoče voditi le z obdrževanjem mesečnih sej. Kjer so vsi člani tvojega mišljenja, da radi zanemarjajo seje, tam društvo ne more nikakor napredovati. Ali zamore trgovec, ali farmer napredovati, če nima svojih delavcev in uslužbencev vedno skupaj pri rokah? Ravno tako je z društvom. Ne pričakuj od samo enega, ali dveh društvenih odbornikov, da bi onadva lahko skrbela za 100 ali več članov. To je mogoče izvršiti le z združenimi močmi pa ne doma, ampak na seji.

Samo eno ali dve uri na mesec si boš lahko utrgal v svojo dobrobit in korist drugih sobratov? Pomisli, koliko časa žrtvujejo tvoji sobratje zate, če te zadene kaka nesreča. Večkrat na teden te obiskujejo in tolažijo. Koliko posla je v slučaju pogreba kakega člana. Če se že drugi zate toliko žrtvujejo, čemu bi tudi ti ne posvetil ene ure na mesec za dobrobit drugih? — Ne izgovarjaj se: "Bodo že brez mene opravili, saj zaradi enega še ni vse zamujeno!" — Motiš se. Drugi morda ravno tako misli in ukrene in posledice temu so, da sam odbor sedi pred praznimi klopmi na redni seji.

Znan nam je zanimiv slučaj nekega društva (na naše Jednote) v nekem iztočnem mestu. Tajnik je razposlal za polletno sejo vsedem članom posebne karte, da naj se zanesljivo vdeležijo prihodnje seje. Na večer seje je bil blagajnik že ob 7. uri na svojem mestu; zatem jo priroba tajnik, končno (ob 9. uri) pa zapisnikar, člana pa dotodaj ni bilo še nobenega, dasiravno so skoro vsi živeli v neposredni bližini društvene dvorane. K nesreči je isti večer hudo deževalo. Vsak izmed 40 članov si je mislil: Slabo vreme je, pa ne pojdem na sejo, bodo že brez mene opravili. Tako v resnici nismo mogli isti večer seje obdržavati, ker smo bili samo trije uradniki društva prisotni.

Na prihodnji seji je bil zapisnikar pozvan, da naj prečita zapisnik zadnje seje. Kako naj ga čita; ker ga sploh ni naredil!

Po naši sodbi so nekatera društva sama temu kriva, ker imajo članstvo preveč razvajeno, da lahko assessment plačuje na domu tajnika, ali blagajnika. Tak tajnik je v resnici pomilovanja vreden, ker mora skoro sleherni dan v mesecu še za društvo delati. Zvečer, vrnivšega se iz tovarne že čaka cela vrsta članov s plačilnimi knjizicami. Žena ga kliče k večerji, neumorni tajnik pa opravlja svoj društveni posel, da postane jed že vsa hladna. Običajno se vplača dvakrat toliko mesečnega ases. na domu tajnika v njegovih prostih urah, kakor bi se ga moralo vplačevati v društveni dvorani.

Umestno je, da tajnik tudi na domu pobira assesment, toda to naj bi se vršilo samo v izjemnih slučajih in samo na predan seje, ali prvi dan po seji, ne pa v petek in svetek tekom celega meseca.

Znani so nam slučaj, da se je pri onih društvih mesečne seje redno obiskane, kjer ni vpeljana grda razvada plačevanja ases. na tajnikovem domu. Skušajte tak red še pri vašem društvu nvesti, pa ne bo več na mesečnih sejah toliko praznih sedežev.

ZANEMARJENA TRGOVSKA MORNARICA ED- BUENIH DRŽAV.

Te dni je nek čikaški angleški dnevnik priobčil zanimiv članek, kojega pisec se hudo pritožuje nad zanemarjenimi trgovsko mornarice Združenih držav. Pod naslovom: "Če Nemčija, čemu tudi mi ne!" Med drugim piše:

Nemčija je pred kratkim spustila v vodo svoj novi parnik "Columbus", zavzemajoč 43,000 ton prostornine; ta parnik bo osmi največji morski orjajak na celim svetu.

Na podlagi sklepa verzaljske pogodbe se je Nemčiji odvezlo skoro vse trgovske ladje in parnike tako, da je po končani vojni nemška zastava zgihnila z morskega površja. Vse svoje velike parnike je morala svojimi žnagovalcem bročiti.

ln danes? Niso se potekla štiri leta od verzaljske pogodbe, a vendar je najti nemške parnike že na vseh morjih in Nemci še vedno gradijo večje ter številnejše svoje ladje.

Za dobo verzaljske pogodbe so se Združene države ponasale z drugo največjo trgovsko mornarico na svetu; ta čast jim gre še danes; toda večina teh ladij plesni in rjavi v raznih pristaniščih, med tem pa porajljajo večino naše trgovine tuje, največ angleške ladje.

Na Nemškem se v kakem pristanišču ne kvari ni ena ladja; vsaka tona njene dose-danje trgovske mornarice opravlja svoj posel v svetovnem prometu; tako bo tudi vsaka tona njenih novih parnikov povzdignila zopetni sloves nemške trgovske mornarice.

Čemu to lahko izvršuje Nemčija, ki je skoro bankrotna in od vojne do cela uničena? Čemu ji v tem ne sledijo Združene države, po bogastvu, virih in delomožnosti največja sila na celim svetu? — Odgovor na to je lahak: Nemčija se je takoj po vojni oprijela dela. Na Nemškem marljivo delajo gospodarji (podjetniki) delavci in tudi vlada.

Tudi pri nas, v Združenih državah živi ljudstvo, ki je vajeno dela in ki bi se rado istega oprijelo; pri tem nas denar nič ne ovira, ker Amerika ga ima dosti; ovira pa to naš kongres.

Nedavno je bilo v kongresu nasvetovano, da naj vlada določil od 30 do 50 milijonov dolarjev za vzdrževanje, ohranitev in povzdigo naše trgovske mornarice. V tem važnem trenutku je kongres omahoval, pomišljal, čakal in končno celo zadevo zavrgel.

Amerika naj bi v tem oziru sledila Nemčiji. Dasiravno še na šibkih nogah, je bila njena vlada dovolj pozorna in previdna, da se je zavzela pred vsem za svojo novo trgovsko mornarico.

Avtor gornjega članka ima povsem prav. Če pomislimo leta nazaj, so bile Združene države v resnici na vrhuncu svetovne industrije; urso pa imle še nikdar svoje, dosti velike trgovske mornarice. Skoraj ves promet z inozemstvom so izvrševale razne tuje parobrodne družbe: angleške, francoske, nemške, holandske itd.; naravno so delali pri tem delničarji tujih parobrodnih družb velikanske dobičke.

Minula svetovna vojna je Ameriko v marsičem izučila, kar ni bila na isto pripravljena. Še nikdar prej se ni nudi-la, da bi se odprla za povečanje svoje trgovske

mornarice kot za časa minule svetovne vojne. V resnici se je za isto izdalo na četrtine milijonov dolarjev, a vse to menda zaman! Naše ladje in parniki trohijo po raznih pristaniščih. Vlada, namesto da bi iste izročila prometu, pa lepo dremlje, med tem ko Anglija zopet zavzema prvenstvo na morju. Kar je še morda rabin parnikov prehajajo v tuje roke; saj jih je nedavno neka južnoameriška vlada kupila več za slepo ceno. Tovorni parnik, ki je Združ. države veljal morda nad pol milijona dol. je bil sedaj tujeu prodan za \$25.000. Tako se gospodari dandanes z ljudskim denarjem v Ameriki.

Pred nedavnim je v senatu to zadevo ostro kritiziral znani senator La Folette iz Wisconsin; navajal je dejstva, kako nam bo pred očmi Anglija zopet prevzela prvenstvo pri trgovini na morju. Ves njegov klic je bil pa samo klic uplijočega v puščavi, kajti senatorji so ostali na Lafolettovo pritožbo istotako hladni ter brezbrizni kot so bili poprej.

Glavni vzrok brezbriznosti senata za povečanje naše trgovske mornarice je ta, ker dosti zveznih senatorjev še vedno "skili" proti Londonu, svoji rojstni domovini; tem je Anglija več kot pa Združene države. Poleg tega je tudi dosti senatorjev, ki lastujejo za velike svote delnic pri angleških parobrodnih družbah (Cunard, White Star itd.) Te delnice jim donasajo vsako leto lepe dividende, od ameriških parobrodov pa ne morejo ničesar pričakovati.

Edina sebičnost in zavist gotovih ameriških "domoljubov" povzroča torej dejstvo, da je naša trgovska mornarica tako zanemarjena.

AMERIŠKA IMENA.

Sloviti ameriški pisatelj H. L. Mencken je l. 1919 izdal knjigo pod naslovom "The American Language," ki je vzbudila nemalo zanimanje. Nedavno je Mr. Mencken izdal novo popravljeno izdajo te knjige. V isti pisatelj popisuje razvoj angleščine v Združenih državah in prihaja do zaključka, da bo ameriška pan-ga angleškega jezika postala sčasoma popularni svetovni jezik. Jako zanimivo pisatelj popisuje, kako jezik priseljenčev vpliva na ameriško angleščino in ista na materinščino priseljenčev samih.

Eden izmed najbolj zanimivih poglavij je ono, ki razpravlja o družinskih imenih v Ameriki. Bržkonč nič ne odseva tako jasno pravnate sestave ameriškega naroda kot proučevanje ameriških predimkov. Iz seznama članov 66. kongresa Mr. Mencken jemlje za vzgled sledeča imena: Babka, Bacharach, Baer, Ohndblom, Crago, Dupre, Esch, Focht, Goldfogel, Goodykoontz, Hernandez, Hoch, Juul, Kahn, Keller, Kiess, Klečka, Knutson, Kraus, Lázaro Larsén, Lehbach, Rodenberg, Romjue, Siegel, Steenson, Volk, Volstead, Voigt, in Zihlman. Nič angleškega ni v teh imenih. Pisatelj nadalje se zabava s prelistanjem knjige "Who's Who in America?" (Kdo je kaj v Ameriki), v kateri knjigi so navedene vse odlične osebe, živeče v Združenih državah. In da ostanemo le pri črki "A", najdemo sledeča imena "odličnih Amerikančev" z neangliškim imenom: Ainsworth, Abbe, Abt, Ackerman, Adams, Acker, Albers, Alsborg, Anschuter, Althoff,

Althouse, Ament, Amstutz, Amweg, Andrus, Angelotti, Anschutz, Anspacher, Anstadt, App, Arndt, Auer, Auerbach, Ault in Auman.

"Skoraj vsi drugi sezname Amerikancev," pravi pisatelj, "bodo pokazali imena iste vrste. Saj že vsaka telefonska knjiga nudi polno dokazov, da vkljub nadaljni politični in kulturni pretežnosti izvirnega angleškega plemena ameriški narod bo do dobra prenehali biti pristno angleški ali celo pretežno angleški po krvi. Kri, ki se preteka po žilah ameriškega naroda, je neredna in nerazrešljiva mešanica, ki pa ni še zmešana zadosti, da bi tvorila jasno enoto. Nekaj tujinstva še vedno visi na milijonih Amerikancev. Ravnotako kakor so Škoti in Velji preplavili Angleško in deloma izpodrinili pristne Angleže tako so Irči, Nemci, Italijani, Škandinavci, Židje iz vzhodne Evrope, Slovani, in nekeje Francozi in Sanjelski mešaneci izpodrinili potomce prvih kolonistov."

Črka "Z" v newyorški telefonski knjigi je zlasti zanimiva; edini anglosaksonski predimek je Zacharias, in še ta je grškega izvira. Tu najdetenemška imena, slovanska, italijanska in židovska, tudi nekoliko grških, španskih madžarskih in švedskih. V imeniku mesta New York je četrto najbolj običajno ime: Murphy, irski predimek, — in peto: Meyer, ki je nemški in dostikrat židovski predimek. Imena: Mueller, Schneider in Klein — pojavljajo se med petdesetimi najbolj običajnimi imeni. Židovsko ime Cohen je osmo in Levy deveto ime po vrsti. Taylor, ki je jako tipično britansko ime in ranžira na Angleškem in Velškem in četrtem mestu, je v New Yorku šele na 23. mestu. Pred njim niso Murphy, Meyer, Cohen in Levy, marveč tudi Schmidt, Ryan, O'Brien, Kelly in Sullivan. V Chicago ranžirajo pred imenom Taylor taka neangleška imena kot Schmidt, Meyer, Hansen, Larsen. V mnogih pokrajinah na Jugozapadu sta tipični španski imeni Lopez in Gonzales veliko bolj običajna kot Smith, Brown in Jones; v Middle West je škandinavsko ime Olson marsikje bolj pogosto kot Taylor in Severu je lor ali Williams; in v mnogih francosko ime Duval vsaj tako običajno kot angleš. Brown.

Razun tega ne smemo pozabiti, da se imena mnogih priseljenčev s časom poangležujejo. Tekom časa je marsikateri Schmidt postal Smith. Marsikateri Braun postal Brown in Mueller postal Miller. Ravnotako je ime Johnson, ki je izmed Čikaških predimkov prvo po vrsti, in Anderson, ki je tretji, dobil prirastkov iz Škandinavskih izvirov; Johnson celo iz ruskega Ivanov. Miller je razmeroma precej redko ime na Angleškem in se ne nahaja niti pri petdesetih najbolj običajnih imenih. Ali v Bostonu je na tridesetem mestu, v New Yorku na tretjem, v Baltimore na četrtem in v Philadelphiji celo na drugem mestu. Pisatelj navaja, da so v tem zadnjem mestu k temu imenu većinoma prispevali Mueller-ji, v Chicago pa poleg njih še škandinav-Moellre, češki Mlinar, itd.

Pisatelj razlaga izvir neko-likih jako znanih ameriških imen, ki so le navidezno angleškega, pravzaprav pa drugega izvira. Tako so newyorški Herkimers potomci po Hercheheimer, pennsylvanijski Lanes po Lehms, Edgar Allan Poe, slavni ameriški pesnik, je bil član družine naseljene v zapadnem Marylandu, katere praded je bil neki Poh ali Pfau iz Palatinata (Rheinpfalz). General Pershing je potomec nekega Alzajca imenom Pfeersching. Klein je postal

line, Huber — Hoover, — Schwob — Svoje in Furth — Ford. Marsikateri pennsylvanijski "Carpenter" — torej angleško ime, ki je v angleščini prešel iz francosčine, v francosčino in latinščino, a v latinščino iz starodavnega keltskega jezika, — ni niti Anglež, niti Francoz, niti Latinec, niti Kelt, ampak po izviru "Zimmermann." Dostikrat se dogaja, dalje nekateri člani istega rodu spreminijo svoje ime, dočim drugi pridržujejo staro obliko. Tako imamo v Pennsylvaniji družino "Carpenter" in "Zimmerman", ki so si v sorodstvu. Ne ki Francoz imenom Le Roy (kar pomenja: kralj) se je v 18. stoletju naselil v Mohawk Valley; dandanes se njegovi potomci imenujejo Lroy, Laraway in King.

Se par zanimivih imenskih sprememb: Grk Triantafyllopoulos (kar pomenja: roža) dostikrat postane: Rose, Giannopoulos postane Johnson in Demetriades — Jameson. Poljak Wilkiewicz je že postal Wilson škandinavski Knutson se je spremenil v Newton, češki Kovaž in ruski Kuznjecov sta postala večkrat: Smith. Pokojni James J. March republikanski političar v New Yorku, je bil izvirno Antonio Maggio, Paul Kelly, vodja od Logshoremen's Union, je slišal poprej na ime Paolo Vaccarelli. Neki Alessandro Smiraglia je postal Sandy Smash, Francesco Napoli se je prekrstil v Frank Knapp in Luigi Zappariella v Louis Smith.

Mr. Mencken navaja razloge za take prekrstitev. Marsikatera tuja imena nudijo Amerikancem velike težkoče glede izgovajavo; novo-došlec, ki se naveliča večnega krivega izgovarjanja svojega imena, nazadnje opusti nekatera črke, ali pa cele zloge ali ga celo popolnoma izpremeni. — F.L.I.S.J.B.

VOJASKA PRISEGA V SOVJETSKI RUSIJI.

"Pravda" od 3. maja priobčuj sledeče besedilo za vojaške rdeče armade za slavnost 1. maja v Moskvi predpisane, prisega: 1. Jaz, sin delovnega ljudstva in državljan sovjetske republike, sprejemam naslov vojak Kmečko-delavske armade. — 2. Pred delovnim prebivalstvom Rusije in vsega sveta obljubljam, da bom ta naslov nosil s častjo, da ga imam vojskega imanja priučil in da bom ljudsko in vojaško premoženje varoval kot punčico svojega očeca. — 3. Obljubljam, da se bom revolucionarni disciplini strogo pokoril in da bom zvesto izvrševal vsa povelja komand Kmečko-delavske vlade. — 4. Obljubljam, da ne bom ničesar zagrešil, kar bi časti državljana sovjetske republike škodovalo ali pa jo sramotilo. Tako bom vplival tudi na svoje tovariše. Vse svoje miselnje in delovanje bom uravnal na visoki cilj osvoboditve vseh delovnih ljudi. — 5. Obljubljam, da se bom prvemu pozivu Kmečko-delavske armade odzval, da branim sovjetsko republiko pred vsemi pretečimi ji nevarnostmi in da se bom boril za rusko sovjetsko republiko, za socializem in za bratstvo vseh narodov in delovnih slojev. — 6. Če v zli nameri te svoje obljube ne bi izpolnil, naj me zadenie splošno zaničevanje in zadene naj me teža revolucionarne postave."

Importirane KRANJSKE KOSE

iz najboljšega jekla. Dolgost 65 in 70 centimetrov.

Cena \$2.00—z rinko.

MATH PEZDIR Box 772, City Hall Sta. New York, N. Y.



Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja 1898.  
**GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.**  
 Telefon 1048.  
 Od ustanovitve do 1. junija 1922 skupna izplačana podpora \$2,077,274.00.  
**GLAVNI URADNIKI:**  
 Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St. Joliet, Ill.  
 I. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.  
 II. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.  
 Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.  
 Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.  
 Blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.  
 Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.  
 Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.  
**NADZORNI ODBOR:**  
 Frank Opeka, st. 26 Tenth St., North Chicago, Ill.  
 Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.  
 John Zullch, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.  
 John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.  
 Anton Nemanich, st. 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.  
**POROTNI ODBOR:**  
 Martin Tezak, 1201 Hickory St., Joliet, Ill.  
 Frank Trempush, 42—48th St., Pittsburgh, Pa.  
 John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.  
**PRAVNI ODBOR:**  
 Joseph Russ, 6517 Bonna, Ave., Cleveland, Ohio.  
 R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.  
 John Dečman, Box 529, Forest City, Pa.  
**UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":**  
 Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon 1048.  
**JEDNOTIN ODVETNIK:**  
 Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.  
 Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

## Uradno naznanilo.

### IZ URADA PREDSEDNIKA K. S. K. JEDNOTE.

Ker prihaja zadnji čas v glavni urad od društev in posameznikov več vprašanj glede odpravnine s K. S. K. Jednote, ki je bila pri zadnjem splošnem glasovanju odobrena—to je, da se nekateri onemogli člani glede posmrtnine lahko pobotajo), naj bo tem potem vsem onim naznanjeno, da smo dali tiskati tozadavne listine z vprašanji in drugimi podatki; te tiskovine bodo v kratkem času gotove, na kar se bo iste takim članom vpsolalo v svrhu izpolnitve. Ena izmed teh listin bo poslana v izpolnitev tudi zastopniku društva.

Toliko v blagohoten odgovor onim, ki so zadnji čas gl urad vprašali za pojasnilo.

Pri tej priliki se prosim cenj. krajevna društva, da naj se v vseh zadevah, ki utegnejo nastati pri društvih vsled nespozrazumnosti itd. v svrhu rešitve obrnejo naravnost na predsednika porotnega odbora br. Martin Tezak, 1201 N. Hickory St. Joliet, Ill., kajti take stvari ne spadajo v delokrog predsednika ali gl. tajnika K. S. K. Jednote.

S sobratskim pozdravom

Josip Sitar, gl. predsednik.

### POLLETNO ZBOROVANJE GL. ODBORA.

Uradno se naznanja, da se bo pričelo polletno zborovanje glavnega odbora dne 17. julija t. l. točno ob deveti uri dopoldne v glavnem uradu Jednote. Zborovanja se imajo vdeležiti: glavni predsednik, tajnik, blagajnik in nadzorniki.

Vsa društva, ali posamezni člani, ki imajo kako prošnjo ali pritožbo in želijo, da se isto predloži odboru v pregled ali razsodbo, naj pošljejo vse listine najkasneje do 17. julija na glavni urad Jednote.

Člani in članice, ki imajo na rokah kake čeke, bodisi o izplačilih posmrtnine, poškodnine ali kake druge podpore, se prosijo, da iste kakor hitro mogoče menjajo, da pridejo čeki pravočasno br. blagajniku Jednote v roke, kajti nevrnjeni čeki povzročajo bratom nadzornikom dokaj neprijetnega dela pri reviziji knjig. Zato se prosi vse one, ki prejmejo čeke, da iste kakor hitro mogoče menjajo.

Za glavni urad K. S. K. Jednote:

Josip Zalar, tajnik.

Joliet, Ill., 23. junija 1922.

### NAZNANILO ASESMENTA 7-22, ZA MESEC JULIJ 1922.

#### Imena umrlih članov in članic.

##### Zaporedna številka 46.

- 1162 MARIJA MAJERLE, stara 56 let, članica dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., umrla 22. maja 1922. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 1. januarja 1906. Razred 48.
- 1487 JAKOB MALERIC, star 56 let, član dr. Vit. sv. Jurija 3, Joliet, Ill., umrl 1. junija 1922. Vzrok smrti: Vnetje žoča. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 20. febr. 1896. Razred 49.
- 2381 JOHN MATJAŠIČ, star 63 let, član dr. sv. Alojzija 42 Steelton, Pa., umrl 30. maja 1922. Vzrok smrti: Rak na želodcu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 4. febr. 1901. Razred 55.
- 16306 JOHN PARLICH, star 41 let, član dr. sv. Jurija 73, Toluca, Ill., umrl 23. mar. 1922. Vzrok smrti: Poškodovan v premogorovu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 12. maja 1910. Razred 33.
- 15313 FRANK JARC, star 55 let, član dr. sv. Roka 132, Frontenac, Kans., umrl 3. junija 1922. Vzrok smrti: Srčna kap. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 22. septembra 1909. Razred 48.
- 1423 TEREZIJA KUMAR, stara 58 let, članica dr. Marije Pomagaj 78, Chicago, Ill., umrla 29. maja 1922. Vzrok smrti: Mrtvoud. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 4. junija 1902. Razred 51.
- 15751 KAROL BARAGA, star 37 let, član dr. Friderik Bara-

- za 93, Chisholm, Minn., umrl 27. maja 1922. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 13. jan. 1910. Razred 29.
- 4358 ANNA KRMARČEK, stara 36 let, članica dr. sv. Ime Marije 133, Ironwood, Mich., umrla 7. junija 1922. Vzrok smrti: Vnetje slepiča. Zavarovana za \$1000.00. Pristopila k Jednoti 17. dec. 1909. R. 29.
- 21829 ALEX CHULICK, star 35 let, član dr. sv. Srca Jezusovega 70, St. Louis, Mo., umrl 7. junija 1922. Vzrok smrti: Ustreljen. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 20. avg. 1916. Razred 29.
- 3663 JOHN ADAMIČ, star 44 let, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., umrl 28. maja 1922. Vzrok smrti: Obistna in srčna bolezen. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 14. febr. 1922. Razred 37.

#### Imena poškodovanih in operiranih članov in članic.

- 174 URSULA KONDA, članica dr. Vit. sv. Jurija 3, Joliet, Ill., operirana 27. maja 1922. Opravičena do podpore \$50.00.
- 128 JOHN LAUSHIN, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., operiran 13. marca 1922. Opravičen do podpore \$50.00.
- 23078 MARTIN SUTTE, član dr. sv. Janeza Krstnika 29, Ironwood, Mich., operiran 22. aprila 1922. Opravičen do podpore \$50.00.
- 5563 BARBARA TEZAK, članica dr. sv. Jožefa 55, Crested Butte, Colo., operirana 5. maja 1922. Opravičena do podpore \$50.00.
- 8022 LOUIS MILICH, član dr. sv. Jožefa 58, Idwin, Pa., operiran 12. febr. 1922. Opravičen do podpore \$50.00.
- 24042 FRANK NOVAK, član dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, operiran 12. jun. 1922. Opravičen do podpore \$50.00.
- 1613 MARY SMOTRILA, članica dr. Mar. Čist. Spoč. 80, So. Chicago, Ill., operirana 23. jan. 1922. Opravičena do podpore \$50.00.
- 3526 JOHANNA SVETE, članica dr. Mar. Čist. Spoč. 85, Lorain, Ohio, operirana 3. maja 1922. Opravičena do podpore \$50.00.
- 3613 JOHANA BENEDIČIĆ, članica dr. sv. Srca Marije 86, Rock Springs, Wyo., operirana 8. junija 1922. Opravičena do podpore \$50.00.
- 5461 ANA CURILOVIĆ, članica dr. sv. Barbare 97, Mt. Olive, Ill., operirana 7. maja 1922. Opravičena do podpore \$50.00.
- 10478 JOHN JUHA, član dr. sv. Cirila in Metoda 101, Lorain, Ohio, opravičen do podpore \$250.00 za izgubo vida na levem očesu.
- 8194 MARY PRELOVŠEK, članica dr. sv. Ane 105, New York, N. Y., operirana 16. maja 1922. Opravičena do podpore \$50.00.
- 7757 IVAN GOSAR, član dr. sv. Jožefa 168, So. Bethlehem, Pa., operiran 3. maja 1922. Opravičen do podpore \$50.00.

#### MLADINSKI ODDLEK.

- 5177 JOSIP PUGAR, star 4 leta, 1. mesec in 18 dni, član dr. sv. Mihaela 163, Pittsburgh, Pa., umrl 28. maja 1922. Vzrok smrti: Pljučnica. Pristopil 13. aprila 1919. Bil je član 3 leta, 1 mesec in 15 dni. Starost prihodnjega rojstnega dne 5 let. Opravičen do podpore \$58.00, kateri znesek je bil nakazan 7. junija 1922.
- 1566 JANKO KISIČ, star 13 let, 1 mesec in 26 dni, član dr. Marije Sedem Žalosti 81, Pittsburgh, Pa., umrl 28. maja 1922. Vzrok smrti: Utonil. Pristopil 27. avgusta 1916. Bil je član 5 let, 9 mesecev in 1 dan. Starost prihodnjega rojstnega dne 14 let. Opravičen do podpore \$450.00, kateri znesek je bil nakazan 10. junija 1922.
- 7067 JOSIP COLNAR, star 2 leta, 3 meseca in 3 dni, član dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, umrl 13. junija 1922. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Pristopil 13. aprila 1921. Bil je član 1 leto 1 mesec in 28 dni. Starost prihodnjega rojstnega dne 3 leta. Opravičen do podpore \$40.00, kateri znesek je bil nakazan 22. junija 1922.
- 7384 RUDOLF F. BAJUK, star 7 let, 11 mesecev in 20 dni, član dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., umrl 12. junija 1922. Vzrok smrti: Vnetje možganske mreže. Pristopil 1. julija 1917. Bil je član 4 leta, 11 mesecev in 11 dni. Starost prihodnjega rojstnega dne 8 let. Opravičen do podpore \$200.00, kateri znesek je bil nakazan 26. junija 1922.

Josip Zalar, gl. tajnik.

Joliet, Ill., 26. junija 1922.

#### Ciganka.

(Spisal Ksaver Meško.)

Poglasno je potrkalo. Napravljaj sem se ravno po doma in se vznemoljil: "Stara stvar: kadaš hočem od dna, gotovo kdo pride." Kar mogoče previdno in brez žaljenja sem se odločil, da se ne odložim. "Duriš pa bide itak, in odriš zapah, odprl. Ne-

zna mala deklica je stala na kamenju v vezi, bosonoga, da si je bilo — velikonočni pondeljek je bil — se precej hladno. Bila je brez roba, da so ji razpuščeni lasje valovili doli po ramah, in je okroglo zdrav lice tem jasneje odsevalo, tem izraziteje se odbijalo od nemirno se pregibajočega kostanjevega ozadja.

"Gospod," je povzela naglo, s čisto domačim in zaupnim glasom, "ko bi mi dali cikorijske?"

"Kaj naj ti dam?" sem se začudil.

"Cikorije."

"Kaj zaboga pa boš s cikorijske?"

"Kavo bo mama skuhalo."

"Kje pa je tvoja mama?"

Doli čez vas je zamahnila s polno, lepo oblikovano rokeo — rokavi so ji segali le do laktov.

"Tam spodaj v gozdu. Kavo bi nam rada skuhalo, pa nič cikorijske nimamo. Tukaj, glejte, sladkorja sem že dobila, tudi kruha, celo pisank, a cikorje nič."

Prijela je predpasnik, ki ga je držala do zdaj z eno roko, z obema rokama, ga razgrnila in mi pokazala svoje zaklade: nekaj kock sladkorja, dva koščka belega kruha, troje rdečih jajc.

"Ciganski otrok je, dasi prav nič podoben eiganom," sem pomislil, "in mora beračiti za starše."

"Ko bi le vedel, kje je cikorijske, pa bi ti jo res dal."

Lahen smehljal ji je šinil čez lepo mehko lice, da se ji je v levem ličecu naredila mala jamica; med polnimi svežimi ustnicami so ji zabliskali beli zobje.

"Pa ste sami doma, gospod? Gospé ni?"

"Ti, mala, gospé pa jaz nič nimam."

"Ne? Kdo pa vam kuha?"

"Kuharica."

"Pa je ni doma."

"Ne."

Prav nič je ni spravilo to v zadrego.

"Pa bi vi poiskali cikorijske. Cikorijske moram nekje dobiti, brez cikorijske ne smem domov."

"Saj doma nimaš."

Spet se je našmejala, a tudi le za hip.

"Res, da ne. Pa smo ga imeli. Ob Grabštajnu gori smo imeli bajto. Pa nam je teklo v njo, kadar je padal dež. Potem pa se je podrla. Se ubila bi nas skoro bila."

"Ta pa je seveda huda, če se vam je bajta podrla. Ali je niste spet postavili?"

"Nismo. Nimamo denarja, pravi ata."

"In zdaj hodite po svetu?"

"Po svetu, tu okoli."

"In spíš ponoči na prostem?"

"Seveda na prostem. Kje pa? Župan nam noče dati stanovanja."

"Veš, vsem pa župan ne more dati stanovanja. — Pa te nič ne zebe pod milim nebom?"

"Nič. Pač, včasih, če sem lačna, že."

"Pa si dostikrat lačna?"

"Včasih. A če bi dobila danes cikorijske, da bi mogla domov."

"Pa brez cikorijske ne moreš?"

"Ne. Mama je rekla, da jo moram prinesiti."

"Ali je mama huda?"

"O ne. Le včasih, če se malo napije."

"Kako?"

"Če se malo napije, tedaj je nekotiko."

"Tako? In ata?"

"Ne. Ata ni hud. ... A če bi mi gospod poiskali cikorijske."

"Pa vstopi. Bodeva pogledala, če kje kaj najdeva."

"O, kako je pri vas toplo!"

se je čudila in veselila, ko je bila v sobi.

"Za silo."

"Imate gotovo mnogo drv?"

"Za silo že."

"Ko smo mi imeli bajto, smo imeli včasih tudi lepo toplo. Včasih pa nismo imeli drv. Vi jih imate, pa si lahko kurite."

"Včasih jih tudi jaz nisem imel in jih nimam."

"Vi tudi?" se je zavzela. "Čudno je to. ... Ali že imate cikorijske?"

Med kramljanjem sem iskal cikorijske pod razno posodo in v raznih kositarnih škatljah.

"Ne še. Ta nesrečna cikorijske, kje je le?"

"Boste že našli, le iščite. — A koliko bukev imate! Toliko jih še nisem videla in tako velikih. Ali so vse vaše?"

"Nekaj. Nekaj ne."

"Pa ste te vse prebrali?"

"Precej vse."

"To ste morali dolgo brati."

Radovedno je ogledovala knjige, razvrščene na stojalu ob steni sobice, ki je obenem služila za kuhinjo. Jaz sem stanoval spodaj v vasi, ker je bila proštija po vojni v notranjosti vsa uničena.

Radovedno jih je ogledovala, doteknila se ni nobene.

"Hola, tukaj pa brz bo cikorijske!"

"Ali jo imate?" se je razveselila in je planila k meni. "Glejte, res ste jo našli. Kam mi jo boste pa dejali?"

Razgrnila je predpasnik, pokukala vanj in mi ga molila naproti.

"V predpasnik da bi ti našel? Ne! Kaj pa misliš, kakšen bi bil! Čaj, v kak papir."

Poiskal sem zaplato papirja, zvil jo v klobuček.

"Takole, v to ti nasujem."

"Dobro, dobro."

Kar požirala je z lepimi, živimi očmi slabobarvno cikorijske.

"Se eno žlico, gospod, prosim."

"Pa bodi, še eno."

"Lepa hvala! Zdaj pa pojdi kar domov. Lopo je pri vas, a bom morala hiteti, da me mama ne bo kregala."

Položil sem ji lepo zaviti, napieti klobuček v predpasnik.

"Bog lohaj! Z Bogom, gospod."

Odprl sem ji duri, spremil jo do konca hiše.

"Srečno, gospod," se je še poslovila.

"Srečno hodi!"

Stal sem pred hišo in gledal za njo, kako vsa srečna in vesela hiti doli po hribu. In sem mislil sam pri sebi:

"Uboji ciganski otrok!" te pomiluje marsikdo. "In vendar — bogatejša in srečnejša si v svoji mladostni naivnosti in nedolžnosti nego večina nas odraslih. ... Varuj te Bog na vseh tvojih potih!"

#### Radio-postaje v Jugoslaviji.

Francoska družba "Societe Generale" je stavila naši vladni ponudbo, da zgradi radio-postaje v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani in Skoplju. Postaje bi po 30 letnih prele v državno last. Družba je pripravljena odstopiti državi 5 odst. čistega dobička ali pa 20 odst. dohodkov. Vruha tega bi dobila naša država 20 odst. deležev brezplačno, ne da bi imela glede postaj kaj stroškov.

#### OBJAVA

Prijateljem in znancem širrom Amerike naznanjam, da sem se preselil s starega naslova 418 1/2 N. Bluff St. Joliet, Ill., na novi naslov v svojo lastno hišo na: 713 N. Broadway Joliet, Ill.  
 S pozdravom  
 Josip Fabian.

## VESTI IZ JUGOSLAVIJE

**Smrtna kosa.** Dne 24. maja je umrla v Braslovcah po dolgem bolehanju obče znana dobra žena, mati vpkojenega župnika Albina Slaveca (Lubri) iz Trbovelj. Naj v miru počival!

**Nesreče in nezgode.** V Mostah pri Kamniku je sunil neznanec z nožem v trebuh Ivana Kepica iz Most in ga je smrtno nevarno poškodoval. — V St. Juriju ob južni železnici si je Ivan Valka na žagi poškodoval levo oko. — Desno nogo si je zlomil Martin Stare iz Koprivnika, ker je padel z voza.

**Prva žrtve kopanja v Savi.** V nedeljo dne 28. maja je pohitelo veliko ljubljancov k Savi, kjer so se kopali. K Savi so pohiteli tudi tiskarski vajence Matija Menard, dijak Anton Robič in l. 1905 v Sp. Šiški rojeni sedlarski vajence Avgustin Prešeren. Kakih 200 korakov vzhodno od mostu kamniške železnice je šel Prešeren v Savo, v kateri je izgubil, česar tovariša nista precej zapazila. Menard je iskal tovariša v vodi, toda ni ga bilo več. Prešerenovo obleko in črtilje je izročil Menard vtopljeni materi Tereziji v Spodnji Šiški. Ponesrečeni Prešeren je bil visoke postave, suhega zagozlega obraza, črnih las, rjavih oči, oblečen je bil v modre, plavalne hlače.

**Fašistovski napad v Sežani.** Po kraljevem odhodu iz Sežane je prebivalstvo, ki se je bilo udeležilo sprejema, ostalo zbrano na vrtu Mahorčičeve gostilne in se ob godbi in petju zabavalo. Godba je zaigrala tudi "Lepo našo domovino". Tedaj je naskočila gostilno nacionalistična italijanska mladina, ki se je v komijonih vozila za kraljem, raztrgala godcem note in uničila instrumente, končno pa zagrozila, da nazaj grede vsi požge. Kraški župani so tako podali protest in sežanski civilni komisar je izdal ostre odredbe — zaenkrat pa je vsekakor zapisal samo imena godecev ne pa napadalecev. Razume se, da je ta dogodek med navzočimi dodobra pobil čustva, ki jih je vzbudil kraljev obisk.

**Konzulat SHS.** V Milanu je pričel dne poslovanja konzulat naše države. Sedež ima na Piazza Aspromonte št. 2. Za konzula je imenovan Srb Ljubomir Bojović, za podkonzula pa Srb Smiljanić.

**Aretiran italijanski vohun.** V Rakeku je bil te dni aretirani neki Ivo Krmpotič, ki je priznal, da je italijanski vohun in član vohunskega oddelka v Trstu. Prepeljan je bil najprej v Ljubljano, kjer je bil zaslišan pri vojaških oblastih, nato pa so ga oddali v zapore zagrebškega vojaškega sodišča.

**Sv. Lenart nad Laškim.** Zlosten prizor se je nudi dne 21. maja 1922. ljudem, ki so šli k popoldanski službi božji. Iz gostilne Jožefa Gračnerja, ki je po zaslugi celjskega glavarstva in proti volji občine letos otvoril gostilno, je prišel pijan mož oče v spremstvu svoje male hčerke, ki ga je hotela spraviti domov. Ali ni se mogel obvladati in je padel na tla sredi ceste. Deklica se je nekaj časa trudilo spraviti svojega pijanega očeta po koncu, a ker tega ni mogla storiti, pustila ga je sredi ceste ležati in odšla žalostnega srca domov. Taki in enaki prizori se nam nudijo večkrat. In vendar še to ni dovolj celjskemu okrajnemu glavarstvu. Novo koncesijo za gostilniško obrt hoče podeliti zdaj Mariji Deželak, ker je njemu možu radi raznih predkazni ni moglo dati. In ta hiša je od že obstoječe gostilne Jožefa Gračnerja oddaljena 3 do 4 minute. Tako se dela pri celjskem glavarstvu za povzdi-

go morale med ljudstvom! Vedno več gostiln, vedno več pijančevanja, vedno več surovoosti in vse to po krivdi naših oblasti. Zalostno!

**Nov demokratski list.** Demokratski "Ptnjski list" je nehal izhajati in so mesto njega začeli izdajati v Mariboru tednik "Narodni list". Namen lista je okrepiti propadlo demokratsko stranko v "mariborski oblasti" po deželi. Brez uspešen poizkus.

**Ne pri nas, kultura je v Albaniji.** Pri Zgornji Sv. Kungoti leži in večinoma spi štab komande Wranglovcv. Temu štabu poveljuje kapetan Nočić. Moža so poslali sem, ne da uredi žalostne razmere med obmejno kontrolno Wranglovcv nego da razširja med obmejno ljudstvo albansko kulturo. Evo nekaj vzgledov te kulture: Žena na naši meji leži na nevarnem poroču, skrajna nevarnost, da umre mati in otrok vsled izkrvavljenje. Obupni mož hoče poklicati najbližnjega zdravnika onkraj meje. Prosi in joče, naj ga za božjo voljo puste preko meje po zdravnika, ker inace umre žena in otrok. Wranglovcv: "Pa neka krepa, što ne to briga." In žena je res norala umreti. — Pripeljejo stranko, sum tihotapstva. Stranka bi se morala predstaviti najprej carinski kontroli. A. g. kapetan je prvi bog na meji, stranka mora k njemu. Toda kapetan nima vremena. Ima pri sebi goste. Stranka čaka en dan, dva dni — ima vremena, mpak stranka postane gladna, kajti g. kapetan skrbi saj nato, da se stranki vzame denar in da s strogim postom ne okvari želodeca. Če gre do oro, tretji dan ima g. kapetan vremena, zasliši stranko (a kako?), jo pošlje k carinski kontroli, toda če le mogoče, že dravo po uradni uri. — Wranglovcv pretepejo našega mejaša, revež se pritoži na g. kaptana. Kapetan: "Priseži, da nisi dobil batine!" Stranka priseže v strahu in trepetu ne vedoč, kaj je prisegla. Ali g. kapetan se spričuje črno na belu, da je stranka sama prisegla, da ni bila tepena. Le tupatam se najde človek razumen in korajžen dovolj, da ne sprejme te kulture. G. kapetan pride v Maribor in pove: "Gospodin, Vi tu nemate kulture, kultura je doma v Srbiji in Albaniji."

**Napad italijanskega vojaštva na naše čete.** Belgrad 24. maja. — Iz Bakra poročajo: Po zadnjem napadu čeških fašistov na naše obmejne straže pri Kastvu se je opazila novo gibanje, iz katerega se je dalo sklepati, da pripravljajo Italijani nov napad na naše obmejne čete. To se je udi zgodilo. Sinoči točno ob 2.05 je padel na italijanski strani strel iz revolverja, natar je nekaj trenutkov kasneje sledila cela salva, ki je bila izaljena na naše čete. Italijani so vrgli tudi nekaj ročnih granat. Italijani so streljanje spemljali z vzkliki: "Evviva l'italija!" Dasi je bilo ponoči, se je dalo vsled svetlobe, ki je nastala pri streljanju in pri eksploziranju bomb, ugotoviti, la je bilo na italijanski strani zelo veliko število napadalecev, med njimi tudi častniki v popolni bojni opremljeni. Italijani so se razdelili na štiri čete. Došim so se napadaleci posvetovali, kako naj izvrše napad na naše straže pri Kastvu, so imele naše postojanke časa, da alarmirajo jugoslovanske čete in se pripravijo za obrambo. Ob 12.10 se je čul na italijanski strani rog, ki je trobil k napadu. Takoj potem so otvorili Italijani ogenj in začeli kričati. Napad je začel. Ita-

lijanski vojaki so se v veliki naglici približali Kastvu. Naše straže so bile popolnoma mirne. Ko pa so se napadaleci približali na kakih 30 korakov našim sprednjim postojankam, so vrgli naši vojaki približno 10 ročnih granat. Učinek je bil strahovit. Prva vrsta italijanskih napadalecev je bila uničena. Italijani so se takoj ustavili in opustili nadaljnje prodiranje. Iz njihovih vrst so se čuli strašni vzkliki na pomoč. Naše čete, dasi po številu veliko šibkeje, so prešle v napad in navalile z veliko naglico na Italijane. V prvih vrstah napadalecev je nastala panika in velika zmešnjava. Italijani so se spustili v divji beg, njim na čelu častniki na konju. Mnogo jih je drvelo naravnost na Reko. Naše čete so jih zasledovale do meje. Drugi dan so jugoslovanski vojaki pokopali precejšnje število mrtvih Italijanov. Pobrli so tudi vse orožje in opremo, ki so jo Italijani vrgli od sebe na svojem divjem begu. Na naši strani ni zabeležiti nobenih izgub. Zanimivo je, da je bilo pri tem napadu prebivalstvo v Kastvu popolnoma hladnokrvno in vsak trenutek pripravljeno priskočiti našim vojakom na pomoč, ako bi to bilo potrebno. Po nočnem napadu pri Kastvu se je Rečanov polastil velik strah. Po Reki se govori, da se je bati vпада srbskih četašev z bombami, ki hočejo Italijane "poklati."

**"Skandal g. Hribara".** Pod tem naslovom objavlja "Beogradski Dnevnik" z dne 23. maja: Iz Ljubljane nam piše, da se tam mnogo govori in da tudi "klerikalni" listi pišejo o tem, kako je namestnik g. Hribar napravil dvoru še eno novo blamažo. Stvar je sledeča: Ko je bil Nj. Vel. kralj decembra meseca p. l. na lovu na divje gozde, so najeli na kraljev račun okoli 26 kmečkih konj za uslužbenec in gonjače. Ko je po končanem lovu hotel adjutant Nj. Vel. kralja vozniške izplačati, je pristopil g. Hribar in rekel, da je že vse v redu in da dvoru ni treba nič plačati. Vozniki pa niso bili plačani niti prej niti sedaj. Kmetje so se nekoč obrnili na g. Hribarja, hodili so od pisarne do pisarne, a nihče jim ni plačal. Sedaj pa se govori po vaseh v Sloveniji, kako je dvor ostal dolžan in da bodo kmetje tožili. Tako se zaradi nesposobnosti človeka, ki že zdavnaj več ne spada na mesto, katero zavzema, kraljevo ime vlačí pred sodišče za zadovoljstvo nemških grofov, prijateljev g. Hribarja in na sramoto cele države. To ni prva "smola," v katero je g. Hribar spravil dvor in vlado, in zadnji čas je, da se država reši "ludih prijatelja."

**Praktike pokrajinskega namestnika obsojene.** Iz Belgrada nam poročajo: Ministrski svet je sklenil pozvati g. pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja, da vrne dva in pol milijona kron, katero vsoto je porabil za nakup pohištva kraljeve vile, fondu za narodnoobrambene namene, fond sam pa, ki si ga je pokrajinski namestnik uzurpiral narodno obrambnemu društvenemu lastniku. Nadalje je ministrski svet zaključil, da mora pokrajinski namestnik vrniti poldrug milijon, ki ga je diktiral rudniku v Velenju za poročni dar rudniški upravi. Razpolaganje z državnim denarjem, kakor si ga je dovolil g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, je bilo skrajno protipostavno.

**Avstrijski konzulat v Ljubljani.** Dosedanje zastopstvo avstrijske republike v Ljubljani se je končoveljavno spreminilo v konzulat. Za konzula je imenovan dosedanji zastopnik, generalni konzul Kohruss. Pod ljubljanski kon-

zulat spada celo področje pokrajinske uprave za Slovenijo. Vrtinar in italijanski kraljica. O sprejemu italijanske kraljevske dvojice v Gorici se poroča: V Gorici je bil predstavljen kraljici Jeleni tudi kmetovalec Selič iz Grgarja. Selič, ki je star sedaj 78 let, je bil svoj čas štirinajst let vrtinar pri črnogorskem kralju Nikoli. Kraljica Jelena, vsa vesela je Seliča takoj spoznala in mu rekla: "Ali ste še živ, Selič?" Prijazno je pripomnila da se ga spominja še iz svojih dekliških let.

**Ogenj je izbruhnil** v Trzinu v nedeljo dne 21. maja opoldne. Dvema gospodarjema: Grojzdku in Zoretu, so pogorela vsa poslopja. Požarne brambe iz Trzina, Stoba, Domžal in Mengša so ogenj omejile, da se ni širil dalje in pri gorečih poslopih rešile, kar se je rešiti dalo. Pri Zoretu so gostači, tam so rešili vso opremo, a Grojzdku — Petru Verbič — je vse zgorelo, le živino so rešili. Ogenj je baje nastal na ognjišču, kjer se je vnela zabala in je plamen šinil v slamnato streho.

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRUŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH.

*Suhe, Mrtve Lase*  
možele preprečiti in dati lasem isto mehko blaginjo, in lepoto, katero si vsakdo želi ako nadenjife

SEVERA'S HAIR POMADE

Izvršna priprava za nego las, idealna, zdravilna, in čista.

CENA 25c  
Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.  
CEDAR RAPIDS, IOWA

Zastave, bandere, regalije in zlate znake za društva ter člane K. S. K. J.

EMIL BACHMAN  
izdeluje  
2107 S. Hamlin Ave.  
Chicago, Ill.

NAZNAŃILO IN PRIPO-ROČILO.

Cenj. občinstvu v Jolietu in okolici naznanjava, da sva odprla novo trgovino z grocerijo, ter z vsem, v to vrsto spadajočim blagom. Prodajava blago po najnižjih cenah. Postrežba točna.

Se Vam toplo priporoča  
Golobitch & Golik  
Cor. Hickory & Marble St.  
Telefon 4555 Joliet, Ill.

Jugoslovanom iz Chisholma in okolice

Ta banka vam uljudno priporoča, da bi vse vaše bančne posle nam poverili ker:—

To je velika in varna banka, s skupnim premoženjem nad \$1,600,000.00.

To je prikladna banka. Naši vložniki so naši prijatelji. Mi smo vedno z veseljem pripravljene, da jim pomagamo ne samo v bančnih zadevah, ampak vsepovsod, kjer bi jim morda naša skušnija in nasvet kaj koristila.

Vaš rojak J. Osbolt je pri nas kot uradnik zaposlen. Obrnite se nanj, ker vam bo šel vedno rad na roke.

Vedno ko imate kako banko v mislih, obrnite se na

First National Bank  
CHISHOLM, MINN.

## Važno in koristno

Za vsakega posameznika, trgovca, podjetnika, farmerja, osobito pa še za vsako podporno društvo je: kje in kako ima svoj denar naložen, da je na varnem in da mu donaja lepe obrseti?

Najboljši način za investiranje denarja so državni, okrajni, in šolski bondi. Za plačilo istih jamči cela država, ves okraj in mestna občina. Ti bondi donajajo višje obrseti kot v bankah: od 5 do 6 odst. čisto.

Posebno je priporočiti nakup bondov podpornim društvom, ker dobivate vsakih 6 mesecev gotove obrseti; v sili pa lahko bond vedno prodate in to celo z dobičkom. — Mi smo tekom zadnjih deset let že prodali K. S. K. Jednoti za več kot pol milijona dol. vrednosti raznih bondov. Postregli smo K. S. K. J. vedno solidno in pošteno.

Pišite nam v slovenskem jeziku za pojasnilo, nakar vam bomo poslali cirkularje z imenikom priporočljivih bondov.

A. C. ALLYN & Co.  
71 W. MONROE ST., CHICAGO, ILL.



Imamo ravno to, kar ste iskali.

Ekstrakt za RUM, BOROVIČKO, KILMLOVEC VSKO (RZENO) IN TORKOLY SLIVOVKO.

Posiljite naročilo danes, nakar vam bomo poslali najboljše vrste in najbolj čiste dišeče ekstrakte.

1 steklenica dovolj za 2 galone tekičine ..... \$ 1.35  
5 steklenic vsakovrstnega ekstrakta ..... 5.50  
10 steklenic vsakovrstnega ekstrakta ..... 10.50

Zavarovalnina in poštnina znaša še 15c posebej.  
Zavitke pošiljamo na željo tudi C. O. D., ali po povzetju.

MUTUAL FLAVOR COMPANY  
P. O. Box 997 Dept. K. L. Pittsburgh, Pa.

## THE DOLLAR SAVINGS BANK

BRIDGEPORT, OHIO.

Glavnica \$50,000.00  
Prebitek \$50,000.00.

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4 odstotkov obrseti pri hranilnih vlogah.

Posebno pozornost dajemo tuzemskemu oddelku.

## Bodite previdni z denarjem!

Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vsled večje množine denarja med ljudstvom delaju špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim gredu na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.



Mi plačujemo na hranilno vlogo po 3 odst.

ki jih pripisemo k glavnici ako jih ne dvignete.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavlajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam jih bodedmo shranili brezplačno.

THE JOLIET NATIONAL BANK  
JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00 Prebitek \$360,000.00

## Največja slovenska banka v Ameriki

### Denar v stari kraj

Pošiljamo denar v vse kraje v stari domovini, v vsa mesta in v vsako vas, najhi trejše, najsigurnejše in po najnižjih cenah ter brez v sakega odbitka.

Prodajamo šifkarte za vse parobrode preko Oceana in Jadranskega morja

Nabavljamo potna dovoljenja (pose) za potnike v domovino in iz domovine v Ameriko.

Naša banka je pod državno kontrolo

Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na

SLAVONIC IMMIGRANT BANK  
436 WEST 23 STREET. NEW YORK, N. Y.

Glavnica \$100,000.00. Rez. fond \$30,000.00

## Zgodovinski podatki Združenih držav.

(Nadaljevanje.)

### Ustanovitev in razvoj ekspresnih družb.

Leta 1839 je bil pri Boston in Worcester, železnici zaposlen sprevodnik Wm. F. Harnden. V tej službi je imel navedenec lahko dosti vpogleda, kako pomanjkljiv je bil tedaj način pošiljanja denarja in drugih vrednostnih stvari. Vsled tega je W. F. Harnden naznanil, da bo imel on v oskrbi pošiljanje denarja med mestom Boston in New York. Za ta promet je prve mesece zadostoval samo en kovček; toda že čez eno leto je ekspresni promet tako narasel, da istega sprevodnik Harnden ni mogel več sam opravljati, vsled česar si je najel več pomočnikov.

Leta 1840 sta Alvin Adams in P. B. Burke ustanovila novo, konkurenčno ekspresno družbo pod imenom Burke & Co., ki se je kasneje razvila v znano Adams ekspresno družbo (Adams Express Company). Dvajset let kasneje (1860) je bil vpeljan ekspresni promet s konji, ki so prevažali pošto in vrednostne listine do pacifiškega obrežja (Sacramento Cal.). Od mesta St. Joseph, Mo., do Sacramento, Calif., je bila ustanovljena na vsakih deset milj po ena taka ekspresna postaja. Po tej progi so jezdec na čilih malih konjčkih (pony) prevažali denarna pisma čez velike zapadne planjave; na vsaki postaji je ekspresni sel dobil novega konja ter tako nadaljeval svojo pot do Pacifika.

Na vsaki tretji postaji se je menjalo tudi jezdec ter jemalo zaeno tudi pismeno pošto. Na ta način so ti ekspresni jezdiči v osmih dneh prejezdili nad dva tisoč milj daljave. Naravno da je za velikih prerijah, ozkih gorskih soteskah in šumah v slabem vremenu ni bila prijetna, osobito, če je jezdec zajel snežni vihar. Večkrat je tak jezdec s konjem vred onemogel na poti, ali so ga pa Indijanci uverili. Pristojbina, ali poštnina enega pisma do Kalifornije je znašala 5 dolarjev.

### Harrisonova in Tylerjeva administracija 1841 — 1845.

Ko je uradni termin predsednika Van Burena potekal, je politična stranka Whigovcev napela vse žile, da bi preprečila zopetno izvolitev starega predsednika Van Burena. Naj se na kratko omenimo zgodovino te nove politične stranke: Whigovci (The Whigs) so bili obče znani na Angliškem. Njih politična stranka je bila direktno nasprotna kralju; zaradi tega se je stranka s tem imenom ustanovilo tudi v Združenih državah. Ker je predsednik Jackson po sodbi Whigovcev vladal preveč tiransko, ali podobno angleškega kralju, so Whigovci nastopili prvič v ospredje namenu preprečiti njegovo zopetno izvolitev. Za časa Jacksonove administracije so se njegovi pristaši nazivali demokratiški republikanci; slednjič so pa opustili besedo republikanci tako da je ostalo ime se danes znane demokratske stranke. Nasprotniki republikancev so bili pa Whigovci.

Tudi predsednik Van Buren ni bil vsem po volji; radi tega so demokratje postavili znane generala Wm. H. Harrisona za prihodnjega predsedniškega kandidata. Harrison nam je znan še izza bitke pri Tippecanoe, kjer je sijajno zmagal nasprotnike. Za podpredsedniškega kandidata je bil imenovan John Tyler. Tedaj se je vršila prva huda politična borba za izvolitev demo-

kratičnega predsednika. Razni, Harrisonu naklonjeni listi so delali zanj reklamo s tem, da so pisali o njegovem življenju, da je Harrison prva leta živel v neki leseni gozdni koči; vsled tega so ga celo nazivali kandidata iz lesene kočice. Pri svojih političnih paradah so nosili celo sliko Harrisonove lesene kočice s primernimi napisi. Ta način reklame je Harrisonu v resnici pripomogel do zmage, kajti na dan volitev je zmagal z veliko večino.

### Smrt preds. Harrisona. Tyler v nasprotstvu z Whigovci.

Veseli je Whigovcev vsled tako sijajne zmage se je kmalu v žalost premenilo, kajti mesec dni po inauguraciji Harrisona je ta predsednik nanaglooma umrl (4. aprila 1841).

Viljem Henry Harrison je bil rojen dne 9. febr. 1773 v Berkeley, Va. Njegov oče, ki je med drugimi tudi podpisal deklaracijo neodvisnosti je bil guverner države Virginija. Harrison je služil kot častnik v ameriški armadi pod znanim Antonom Wayne. L. 1795 je postal že kapitan trdnjave Washington (na prostoru dandanašnjega mesta Cincinnati, O). Leta 1801 je bil imenovan za guvernerja Indiana teritorija, zatem je bil izvoljen v državni kongres in senat. L. 1828 je bil imenovan za poslanika Colombia republike; zatem se je pa povrnil na svojo farmo v North Bend, Ohio, kjer je ostal do izvolitve predsednikom.

Da je predsednik Harrison za časa svojega službenega termina umrl, je bil to prvi slučaj v zgodovini Združenih držav. Njegovo mesto je prevzel podpredsednik Tyler, pristaš republikanske stranke. Čeravno je bil ljubljenc te stranke, vendar se povsem ni strinjal z načeli republikancev. Whigovci so želeli, da naj bi vlada zopet dovolila charter banki Združenih držav; to predlogo je pa predsednik Tyler vetiral. To je Whigovce tako raztogotilo, da so Tylerja izključili od svoje politične stranke; Tylerjev kabinet je kmalu zatem podal svojo ostavko izvemši državnega tajnika Daniel Websterja, ki je imel v delu novo pogodbo v Anglijo.

John Tyler je bil rojen l. 1790 v Virginiji; po poklicu je bil odvetnik. Sprva je bil izvoljen v kongres, kasneje pa tudi v senatsko zbornico, na kar je postal guverner države Virginija. L. 1861 je Tyler skušal doseči mir med spornim ljudstvom na severu in jugu, kar se mu pa ni posrečilo. Umrl je l. 1862 za časa zasedanja konfederacijskega kongresa v Richmondu.

### Webster — Ashburtonova pogodba.

Ko je bila po končani revoluciji mirovna pogodba z Anglijo sklenjena, je ostalo še eno važno vprašanje nerešeno: določitev 12 tisoč štirjaskih milj obsegajočega ozemlja na severoiztočni meji. Kakor Anglija, tako so tudi Združene države to ozemlje zahtevale; naši deželi je vsled tega zopet pretela nova vojna z Anglijo osobito še vsled tega ker je vojaštvo iz Maine dotično ozemlje s silo zasedlo.

V tem kritičnem času je Anglija poslala svojega zastopnika Lord Ashburtona, da naj bi z Danielom Webster sestavil novo pogodbo. Ko se je meje končno na dovoljen način določilo, je ostalo državi Maine 1000 milj ozemlja, Angliji pa 5000; določilo se je tudi zapadno mejo do jezera La-

ke of the Woods. Navedeno pogodbo je senatska zbornica brez ugovora potrdila, vsled česar je bila neljuba zopetna vojna z Anglijo preprečena. Po tem važnem mirovnem dogovoru je tedanji državni tajnik Daniel Webster odstopil.

### Dorrov ustaja 1842.

Ljudstvo v državi Rhode Island je živelo še vedno po starih ustavnih pravilih katera mu je že veliko let nazaj podelil angleški kralj Karol II. Te pravice pa niso bile enako pravne, kajti na podlagi istih so smeli voliti le zemljiški posestniki in njih starejši sinovi. Tako tudi ni smel biti nihče za porotnika če ni bil posestnik; take osebe tudi niso mogle iskati svoje pravice na sodnji; istotako ni bilo ljudsko zastopništvo v zakonodajni pravilno urejeno, ker so imele male vasi jednako število poslancev kot velika mesta.

Prebivalci države Rhode Island so vedno skušali izboljšati svojo ustavo, toda — zaman. To jih je tako razjezilo, da so nastopili z ustajo. Na neki konvenciji so izvolili Thomas W. Dorr-a za guvernerja. Ker pa večina volilcev po stari ustavi ni bila opravičena do volitve, novega guvernerja Dorra tedanja državna vlada ni hotela priznati. To je povzročilo upor, da sta obe stranki nastopili z orožjem. Dorr je bil končno aretiran in obsojen v dosmrtno ječo, koje kazni pa ni prestal ker je bil kmalu zatem pomiloščen. Vendar njegovo delo ni ostalo brezuspešno, kajti že l. 1843 je bila sprejeta za državo Rhode Island nova ustava, vsebujoča vse premembe, katere je Dorr zahteval.

(Dalje sledi.)

## Frenk Spodobnik gre snubit.

Pred petnajstimi leti je odšel v Ameriko, kar tako nalašč. Tedaj je še nosil zakrpan havelok nakovane čizme in čakal je. Ko ni v deželi Koromandiji našel na pečene ptice, ki same frče v lačna usta, si je zavil rokave, pljunil na roke, prijel za kramp in ga gonil z veličnostno silo, dokler se ni doglad do krasne farne, do lastnega avtomobila in še do sto in sto prijetnih reči, ki jih nudi ta dežela vsem, ki pozvanjajo z dolari.

Kljub vsemu pa se mu je za hotelo po dveh rečeh: Po domovini in ženi. Zato se je vrnil — pozdravit domovino in poiskati si ženo.

Dasi so mu splošno zatrjevali, da pod milim Bogom ni nobnega koticika več praznega v Ljubljani, da niti miška ne bi dobila nove luknje, če je že nima so se mu že ob prvi lihi odprla vrata v ljubko sobico, kakor hitro je gospodinja zaslišala cinglanje dolarjev v njegovo večje žepu. Kot farmer je ljubil ponoči mir in zato ni iskal sobe sredi velikomestnega ljubljanskega hrupa, ampak se je utaboril v trnovskem predmestju v ulici Podkovanega karpastevilka 1. To je namreč tista srečna ulica, kamor ne zaide nikoli ne stražnik, ne zadovoljni Kranjec, ki pelje barčico iz mesta, ne nezadovoljni politikar hudo naprednega kalibra, ki jezdari na okomantnem zmaju, tudi pobožni romanar, ki bi glasno napletal svoje molitve. Še celo viteški naraščaj, v trdovratnem, stoletnem boju z vsemi jablanami in hrskami si ne domisli da bi šel rabutat v to ulico. V tem tihem zavetju se je torej nastanil Frenk Spodobnik, pravi gentleman z ameriške farne.

In kakor mu je dolar odprl lepo stanovanje, tako ni bila samo njegova resnična eleganca in prava gentlemanstvo, denje, ampak pravzaprav do-

jar tisti zlati ključek, ki mu je odprl na stečaj toliko sre hrepenečih nevest, da je bil navsednje tako zbeگان, da ni vedel, kam bi bil smaknil. Toda prebrisanec je navsezadnje vendarle pravo srce iztuhlal: pa ne v sredi mesta, morda tam na voglu pošte, ne, ampak v predmestju sv. Petra.

In tja se je napravil danes na dan prvega zimskega ščipa.

Vstal je eno uro prej kot sicer. V copatah je drlical semintja po sobi in izbiral obleko, ki si jo je bil razstavil po mizi, po postelji, po stoleh. Ni bila lahka izbira. Zakaj farmer Frenk Spodobnik ni imel prav čisto nič naših vspodbudnih navad in manir, da hodimo, kar nas je resničnih patrijotov, narobe obrnjeni na promenado, da sipljemo s pomočjo krojačevega likalnika, ki nam pregana napuh z izbuhlih hlačnih kolen, občinstvu pesek v oči in da nas ni čisto nič sram oguljenih komolcev, dasi nismo kvartopirei. Zato ni čuda, da je potratil celo uro prakrajšanege počitka za odločitev. Ko se je pa odločil in oblekel, je stopil tak čez prag, da je gopodinj padel lonec iz rok, ko je zagledala Frenka in da je bilo njeno začudenje tako veliko, da je obstala z razprostrtimi rokami in odprtimi usti na pragu, ne da bi le količkaj zaklala zaradi ubitega lonca.

Frank je prišel iz ulice Podkovanega karpa še dosti srečno do trnovskega novega mostu. Tam se je prvič razjaril.

“Bajgaš!” se je jezil po angleško. Pogledal je lakaste čevlje — in spet na most. Ob strani so ležale krogle gramoz za natančno takega, kakor ga privajajo plazovi izpod Triglava na Velo polje. Preko te lavine bi se še šlo v nakovanih kvadrilih, toda moji novi lakasti — that's fearful. In po sredi! Tremska koleša so zajedla dve globeli, ki sta polni tekočega močnika. Obupal je in jo zavil na desno pod kostanje, da je prišel na leseno drvičico pred Petelinom in tam po ovinku otel sijaj svojih nog.

Na Emonski se je zamislil v odprto vodmatsko srce, ki gotovo nemirno poskakuje in trepetaje čaka velikega dogodka. Počasi je stopal ob starodavnih plankah ves sam vase pogreznjen.

Hipoma pa ga nekdo zagrabila za široki rokav njegovega ranglana. Get out! Proč! je zavpil. Toda nesramnež se ni zmenil za njegov klic ne za angleški in ne za slovenski. Kaveljček bočeče žice, ki je visela s planke je hladnokrvno tičal v njegovi suknji in le Frenkova prava gentlemanška obzirnost mu je otela rokav s tem, da je z veliko vljudnostjo odpel kaveljček in se rešil žice. Ob tem delu ga je nagovorila izpodbrečana krakovska dekla, ki je tirala ročen voziček pred seboj: “Ali vas je ravnil? To delajo ti presneti mulci, ki ne pustijo ničesar v miru. Meni je tudi že pluzno raztrgal. Ha-ha-ha!” In je šla veselo dalje.

Frenk jo je ves mrčezan pogledal izpod čela in molčal. V sreču pa ga je trla togota zavoljo vseh teh skalnatih, blatnih in živčnih ovir, s katerimi se mu je boriti na poti do na stežaj odprtega srca svoje neveste Vstrie krakovske kapelice se je umiril ter se spodobno odkril. Ob tej kapelici je vselej storil to že tedaj, ko je še čakal po Ljubljani in še bosopet — potepal po mestnem logu. To pot se je pa nameril, da spusti za dober namen v puščico srebrni dolar. Ob tej kretnji preko ceste je opazil dva paglavca, ki sta na novo pobeljeni zid vsa zamisljena pisala. Frenk je obstal in počakal.

“That's fine!” je godrnjal izpod pristrženih brčic. “Na zid čekajo smrkavci! Na novo pobeljeni zid! Kakšna šola pa je to!”

Stopil je fantičema za hrbet.

“Kaj pišeta?”

“Preberita, če znate!”

Napisala sta s cirilico: “kpyha”.

Frenk pa je bral: “kruha.”

Paglavca sta planila v smeh, da sta se tolkla ob kolena, nato sta mu pa pokazala jezik in stekla.

“O, you rascals!” je sikal za njima Frenk, spustil dolar v puščico in šel dalje. Spet se je zamislil, gledal v tla, da se je ognil vsake lužice zavoljo “sijajnih” čevljev in se ni zmenil za nobenega pesanta več!

Na Valvazorjevem trgu ga pa spet neusmiljeno predrami udarec na prsi. Frenk je potegnul roko iz žepa in stisnil pest kot vajen bokser ter se ozre po napadalen.

Od prsi se mu je zakotalila pred noge prazna konzerva, ki so jo breali in suvali vsled splošno razpaljene domišljije otročaji, prepričani, da je žoga.

“Foolish people,” jih je nahlulil Frenk in nameril korak mednje. Ti so zagnali vrišč, kot razposajeni vrabci, se razprhnili na vse plati, potoma pa breali ob karkoli so zadeli: kamen, kostanj, škafle, košček lesa; in če kdo ni našel “žoge”, je vrgel kapo z glave in jo suval pred seboj. Frenk je obstal pravzaprav osramočen in premagan sredi trga, ljudje so se mu hudomušno muzali in ga pomilovali zavoljo tako žalostne njegove civilizacije, ki po vsem videzu nima niti pojma o sijajnem razmahu naše kulture, ki se na tako nazoren način uveljavlja že pri nadebudni mladini.

“Shocking!” Kaj pa je hotel. Potegnul je svilen robec iz žepa in si otrl sivo liso s sukne, kamor je bila priletela konzerva.

Brez posebne nezdode jo je na to primahal na Marijin trg, kjer se je hotel rešiti na tramvaj. Toda tik pred nosom mu je odzvonil dalje. Z eno roko je že segel po držaju toda sprevodnik mu je strogo po zakonu zamahnil: “Prepovedano! Že gremo!” Frenk je obstal na cesti in gledal za vozom. Počakal bi bil naslednji voz, toda vedel je, da pride peš prav tedaj do cilja in po pravici rečeno, tudi nemirno srce bi ne presnelo stanja in čakanja.

Krenil je na Sempetersko cesto, ki so jo prav tedaj tlakovali.

Komaj se je parkrat prestopil po ozkem hodniku mu pride nasproti par — moški in ženska; mož in žena nista bila, ker sta se preveč ljubeznivo stiskala drug ob drugega. Vsaj Frenk ju je tako obsodil. Da ju ni zmotil, ko se nista zanj čisto nič zmenila in mela avtokratično v zakupu ves hodnik, se je Frenk razkoračil in postavljal eno nogo na kup granatnih kock, drugo oprl ob rob hodnika in tako prav žonglersko naredil pot zamaknjencema. Nadejal se je, da bo za to njegovo uslugo vsaj kavalir pritisnil dva prsta ob rob klobuka. Pa jih ni.

“A ga vidiš?” je rekla ona in oba sta se mu zasmejala.

Frenk je stopil nazaj na hodnik, ženska se je ozrla za njim in še enkrat zasmejala.

“That's fearful,” je siknil predse Frenk, pa ob tem sta mu že zastavila pot dva moška. Niti na um ni nobenemu prišlo, da bi stopil tovarišu za hrbet in privoščil Frenku košček poti. Frenku je bilo pa tudi te slovenske pristne avtonomije dovolj. Ustavil se je kot vkpan na tlaku in si malomarno začel zvižgati indijansko polko.

“Prosim!” ga pomeri od vrha do tal njegov vis a vis.

Frenk je zvižgal polko dalje. “Prosim,” ponovi trje popotnik in tovariš mu skoči na pomoč: “Kaj vendar stojite tu na tlaku?”

“Ko ne morem dalje,” je prekinil polko Frenk.

“Surovina,” se je opravičil popotnik njegov tovariš pa je žalosten vzdihnil: “Škoda, da ni nobenega stražnika.”

Tolika vljudnost je bila tudi Frenku odveč: Stisnil je k sebi trde komolce, spodnjo čeljust je postavil nekoliko naprej kot ob bokerskem spopadu in jo je urezal po hodniku s tako neizprosno odločnostjo, da so dvostopi hudo vljudnih in neočljivih parov odsakovali ob njem kot žive žoge. Prav na koncu Sempeterske ceste, ko je bil že tako blizu po njem hrepenečega srea, pa mu prikolovrati nasproti pijanec, ki je klel na tako rutiniran način popolnoma brez povoda, da se ju Frenk zmotil in je mislil, da moli mož litanje. Amerikaneec ga je začudeno gledal in razmišljal, v kako družbo, da je ta človek zapisan, pijanec pa mu je za pogled vrnil debel pljunek, ki mu ga je vsekial tik njegove “ta lakaste”.

“En dolar kazni!” je zavpil jezen Frenk in poklical stražnika na pomoč.

“Kaj se jezite, gospod?”

“Primito tega kvekarja, ki pljuje na tlak pred poštene ljudi. V Chikagi stana vsak pljunek na tlak en dolar.”

Stražnik je debelo gledal čudnega gospoda in mu službeno vljudno razložil: “Strašna draginja mora biti v Ameriki, da so celo te reči tako drage. Pri nas v Jugoslaviji smo na božjem, ko so vsaj pljunki zastonj. Sicer pa, ali imate legitimacijo?”

“Mind your own business!” je zarenčal vanj Frenk, pokazal s prstom na prsi, kjer je tičal drobn znak ameriškega državljanstva in odvihral dalje na dom neveste, kjer ga je brez ovir prijazno sprejela. Fr. Z.

### NAROČITE SE

na edini mladinski mesečnik “Angelček”, katerega izdaja Mlad. oddelek K. S. K. Jednote. Naročnina za vse leto znaša \$1, za pol leta 60c.

Kdor širi ta prekristni list, širi in tudi deluje v korist Mladinskega oddelka K. S. K. J.

### UPRAVNIŠTVO

“ANGELČKA”

1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

### ZASTONJ

Vam bomo poslali našo slovensko knjižico glede iznajdb in patentov. Iznajditelji in drugi pišite ponjo danes. Patentni odvetniki: pošteni, točni, zanesljivi.

### A. M. Wilson, Inc.

PATENTS.

315 Victor Building

Washington, D. C.

### DOMAČA ZDRAVILA.

Začimbe in zeliščna zdravila, katera priporoča Msgr. Kneipp v knjigi “Domači zdravnik” imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina, za kaj se rabiti.

Math. Pezdur

Box 772, City Hall Sta.

New York, N. Y.

### PRISELJEVANJE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO BO 1. JULIJA T. L. ODPRTO.

Pišite meni da Vam naredim pravilne in dobre prošnje. Če oseba ne pride povrnem denar.

Ne odlašajte da ne bo kvota zapet izrpana.

MATIJA SKENDER

javni notar

za Ameriko in stari kraj 5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

# ŠTIRI SMRTI.

Drama v vasi

Spisal Ksaver Meško.

(Dalje sledi.)

Vse, kar je znala in kar so ji svetovali drugi, je izkusila na majhnem bolniku. A bolezen ni odnehala. Postajalo je slabše in slabše...

Tudi očeta je mogočno dirnila bolezen otrokova. To dete je ljubil najbolj.

Ni zahajal te dni v krémo. Ostal je doma, posedal okrog oglov, podpiraje si glavo z rokami. Na kratek čas je prijel tu in tam za kako delo. A vidno ni imel miru. Bilo je, kakor bi začel obžalovati svoje dosedanje življenje, kakor bi ga bilo sram, da je zapil najboljša leta. Zapil sam sebe, zapil dom, pehnil v nesrečo in bedo svojeje.

Cesto je prihajal v sobo, se sklanjal nad dete, mu polagal veliko roko na majhno vroče čelo, mu gladi dolge, kodrasne lase, mu govoril s tihim, ljubeznivim glasom tolažilne in bodoče besede. A vse to ni moglo nič pomagati.

"Janez", je dejala tretji dan, odkar je ležal Stanko, A lenka možu, "Janez, pojdi v mesto in prinesi zdravil! Sicer otrok umrje."

Solze so ji zalile lice. "Kako naj pojem — denarja ni," je odgovarjal mož, s sklonjeno glavo stoječ ob bolnikovi postelji.

"Nekaj še imam, dasi ne mnogo. Hranila sem zadnje kraje, ker so mi drag spomin na rajno mater. A sedaj je skrajna sila — in rada dam, če bova le mogla rešiti in ohraniti drago življenje."

Dala mu je denar, in mož se je odpravil v podrguro uro oddaljeno mestee.

Razložil je zdravniku stanje bolnega otroka. Stari gospod je nekočkrat skomiznil z rameni, parkrat pokušljaj, prikimal z glavo ter napisal recept... Janez pa je v lekarni kupil zdravil.

In odpravil se je iz mesta. A preostalo mu je še nekoliko ženinega denarja. In tedaj ga je začela napadati izkušnjava. Stara strast je žvela v njem. Boril je sam s seboj težak boj. Žejen je bil, izmučen od poti, a doma ga je težko pričakovala žena, otrok mu je ležal na smrt bolan.

Toda kratek trenutek, neznoten hip, ta hip pač ne bo odločeval o smrti in življenju. In potem lahko tem čileje, tem krepkeje spe proti domu.

In stopil je v žganjarijo, na hip, na par požirkov.

A iz par požirkov jih je postalo deset — in še več.

Ni se mu več mudilo domov. Otrok še ni tako nevarno bolan, si je mislil v začetku ter si tolažil s to mislijo očitajočo vest. In začel je kramljati in besedičiti s sopivci. Polagoma pa se je že prepiral z njimi o tem in onem. Začel je kričati in kleti.

In pil je več in več. Na dom, na otroka, na ženo pa ni več mislil.

Noč je že ovijala mesto, ko je docela pijan zapustil beznico.

Tiha, mirna noč je bila, lunojasna noč v drugi polovici pomladi. Cesta je bila prazna in pusta. Le košata drevesa ob krajih so črtala dolge, pošastne sence čez sivkasti cestni prah. Listje, na kojem se je v srebrnobledih luninih žarkih lesketala rosa, je zdaj in zdaj na lahno, na tiho zasepetalo.

Janezu pa je bila ta čndovita, poezije polna nočna tišina neprijetna. Čutil je mogoče

no potrebo, jo zdaj in zdaj motiti s hripavim, pijanim petjem.

"Regement po cesti gre, gre, gre, Pa moj fantič med njimi je, je, je. Pa moj fant se iz vseh pozna, pozna, Zelen, zelen pušelj ima..."

Konec je na dolgo, dolgo zagotoval. Potem pa je zavriskal s hresčočim, visokim glasom: "Jufjufuhuh — uh!"

In kolovratil je dalje, opotekajoč se s strani in stran.

Ravno je šel mimo velike, dokaj globoke luže poleg ceste. Ob kraju ceste so bili kamni, ne baš visoki odrivači.

Janez jih seveda ni videl. Ravno je zopet zavriskal, ko se spotakne ob enega izmed njih. Razširi roke, hoteč se obdržati v ravnotežju. Zavriskal ž njimi po zraku ter telebne na glavo v mehko blato...

"A — a — o — oht..." Dolg, zategel, jecajoč in grgrajoč, polagoma zamirajoč stek je zveval v tiho noč. Neharmonično, glasno regljanje žab je v hipu utihnilo.

Janez pa je rul z rokami obupno po globokem, mehkem mloju, brcal z nogami okrog sebe, privzdigoval težko glavo. Kalna voda je pljuskala ob njegovo telo, mu premakala obleko, jo delala težo in težjo.

Nesrečnež se je trudil vstati, dvigal je sprednji del telesa iz blata in vode, poizkusil je potegniti noge pod se, poklekni. A pri tem se je pregrezal le globlje v močvirje. Roke so se mu zagreble globoko v to mehko testo; glava se mu je vdrla v blato, vse truplo je zlezlo pod površje. Le noge so molele kvišku ter konvulzivno vztrepetavale.

Polagoma pa so se zopet začele glasiti brbljave žabe. Njih raskavo, neuglajeno, odurno regetanje je čudno disharmonično zvenelo v tiho, čarobno, sanjajočo noč...

Po sinjem nebesnem svodu pa so se valili semkaj od večera fantastični, divje raztrgani in razdrapani oblaki. Polesteli so se v najrazličnejših, izrazilih bojah — od zlatorumeu do temnosive.

In kakor s starim, umazanim in raztrganim zastorom so zakrili srebrno kroglo lunino...

VI. Na piravi, tekem časa že od črvov razjedeni in razorani mizi je brlela najhujša, vroča stara leščerba.

Iznad plamena, nemirno trepetajočega, sedaj pojemajočega, a v naslednjem trenutku zopet visoko vzplamtevalajočega, se je vil smrdeč, temnosiv dim ter še bolj kužil zadošno, s težkim, neprijetnim zrakom napolnjeno, temačno sobo.

Skozi okna, deloma zavarošana s papirjem, so lili svetli lunini žarki, da so se navzlic leščerbi križi oken in okvirih šip dokaj jasno črtali na ilnatih tleh.

V borni postelji je ležal, zavrit in odet s čunjami, Stanko. Ob bledem, upadlem, podolgovatem obrazu so se mu kakor vene vili dolgi, tanki, ogljenočrni kodri; sipali so se mu čez čelo doli oči, črnih kakor noč, kakor plamen se bliskajočih izpod dolgih trepalnic, ki so se polagoma, težko zatvarjale in odtvarjale.

Na trblem, težkem stolu tik postelje je sedela mati, izmu-

čena, zaplakana, od joka in be denja zakrvavelih, skoro ugaslih oči.

S koščeno, trpetajočo roko je božala vroče lice otrokovo, mu gladijala mehke, svilne kodre, stiskala njegovo majhno, skoro otrplo roko...

Na široki klopi pri peči pa je spala Jerica, sestra bolnikova. Debeli, rdeči obrazek ji je bil miren, srečen; saj še ni pojmla zla in nesreče, ki je obiskala hišo.

Mati pa je zrla s tihim obupom, z groznim nemirom na to dvojenemu nesrečnemu, toliko trpečemu sreju najdražjih bitij.

Časih je tiho vstala ter oprazno stopala k oknu. Pazno, napeto je zrla tja doli proti vasi, obliki z blede, jasno mesečino.

Pričakovala je moža z zdravilom.

Azunaj je bilo vse tiho; prazna in pusta je bila pot, vodeča se med zeleno, rosno travo.

Janeza še ni bilo videti nikjer.

Ze pred večerom bi moral priti. Željno ga je pričakovala, broječ trenutke, sekunde, minute, ure...

In čas se je plazil in plazil — tako polagoma, tako leno! Vsaka ura se ji je spreminjala v neskončno večnost. Z vsakim trenutkom je rasel nemir materinega srea. Obup jo je začel moriti v tem večnem, vse njene duševne in telesne moči uničujočem pričakovanju...

Dete pa se je vilo od bolečin, hropelo, klicalo po materi in očetu, prosilo pomoči, leka.

(Konec prih.)

## NAZNANILO IN ZAHVALA.



S tužnim sream naznanjamo vsem sorodnikom, znanecm in prijateljem, da je naš preljubi brat

**Jurij Babich,** oziroma stric umrl v bolnišnici sv. Jožefa po kratki in mučni boleznii operiran na slepiču. Pokojnik je bil doma iz Vasi Črešnjevec, fara Dragatuš na Belokranjskem. Pogreb se je vršil dne 19. junija iz hiše žalosti v cerkev sv. Jožefa s svetlo mašo zadušnico. Pokopali smo prerano umrlega, brata in strica na farnem pokopališču sv. Jožefa zraven njegove pokojne žene.

Tem potom izrekamo prisrčno zahvalo vsem onim, ki so nas tolažili v teh bridkih urah, dalje vsem sorodnikom so sedom in prijateljem, ki so ga prišli kropit in ki so čuli ob njegovi krsti in mu darovali vence. Zahvaljujemo se č. g. Father Butala, ki je daroval mašo zadušnico in ki ga je spremlil na pokopališče, zahvaljujemo se vsem onim, ki so ga v obilnem številu spremili k večnemu počitku. Hvala društvu sv. Frančiška Sal. št. 29. K. S. K. J. ki so se udeležili pogreba

Ranjki Jurij Babich zapušča tukaj v Ameriki žalujoče brate: Matija, Nikolaj Johna in eno sestro Barbaro ter Marijo in Katarino, neveste. V starem kraju zapušča enega brata in več bližnjih sorodnikov. Priporočamo ga v blag spomin in molitev. Ti pa dragi in nepozabni nam brat in stric počivaj v miru tuji zemlji. Večna luč naj ti sveti dokler se ne vidimo nad zvezdami!

Žalujoči ostali.

**Matija, Nikolaj, John Babich** bratje, **Barbara Kobe** sestra, **Marija in Katarina Babich**, neveste, **John Kobe** svak.

Joliet, Ill., dne 24. junija 1922.

## EMIL KISS, BANKIR,

133 Second Ave. New York, N. Y.

ZASTOPNIŠTVO SLOVENSKE BANKE

D. D. ZAGREB. PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE ZAGREB

FRANCOSKE-SRBSKE BANKE, BELGRAD

in vseh njih podružnic v JUGOSLAVIJI.

Isplačuje gotovi ameriškanski dolar in dinar (krona) v kraju.

Prodaja šifkate za vse proge

Doprema rojake iz kraja. Izvršuje vse bančne posle.

Sprejema denar na vloge in plačuje 4% obresti.

PIŠITE PO CENIK

Emil Kiss, bankir

133 Second Ave. New York, N. Y.

## POZOR!

Slovenci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici.

Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslojpe ali poslati denar v staro domovino, obrnite se na stari in zanesljivi

**Miner's State Bank**

Chisholm, Minn.

Frank Gouze, Slovenec, je blagajnik banke n vso vašo trgovino lahko odpravite v materinem jeziku.

"Točnost", "Varnost" in "Postrežba" je naše geslo.

## Veliko potnikov

V STARI KRAJ ODHAJA veliko rojakov. Ako se tudi vi namenjeni tja, tedaj najbolje storite, ako potujete skozi podpisano tvrdko, ki je z nana zaradi točne postrežbe in priporočena od onih od onih, ki so že potovali.

IZ STAREGA KRAJA bo prišlo po 1. juliju zopet večje število novih priseljencev. Ako želite tud Vi dobiti kako osebo sem, tedaj nam pišite po nadaljna tozadevna pojasnila.

PRI POŠILJANJU DENARJA so prede vsem važne tri stvari in sicer: hitrost, cena in varnost. Naša banka Vam nudi vse tri. Poslušajte se je tora vselej, kadar pošiljate denar. Za vsa pojasnila se obrnite na

**Zakrajšek & Čošark**

SLOVENSKO BANKO

70-9th Ave., New York City.

AGITIRAJTE ZA K. S. K. JEDNOTO!

Vsak previden vlagatelj vpošteva pri naložitvi svojega denarja

Sigurnost in dohodek

Vložite Vaše prihranke pri nas na

"Special Interest Account"

ker uživajte te prednosti v polni meri SIGURNOST vloge Vam je zajamčena v pokritju z najboljšimi ameriškimi bondi, čisti DOHODEK pa iznaša 4% na leto.

Vloge se lahko začnejo s \$5.00, vse nove vloge, ki se vložijo do 10. julija obrestuje mo še od 1. julija t. l.

GLAVNO ZASTOPSTVO

JADRANSKE BANKE.

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

## IMAM NA ZALOGI PRAVE

LUBASOVE HARMONIKE

tri in štirivratne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene, kakor tudi chromatične z 12 basi; pišite po cenik. Nadalje imam v zalogi tudi prave

STAROKRAJSKE KOSE

kovane na roko, iz svetovnoznane tovarne SENSENWERK-KREN-HOF iz Stajerskega, v dolgosti od 25 do 33 inčev, kakor tudi klepalno orodje in brusilne kamne po sledečih cenah:

Posamezna kosa z rinko in ključem ..... \$2.50  
Šest kos skupaj ali več ..... 2.00  
Klepalno orodje, dvoje vrste, garnitura ..... 1.25  
BERGAMO brusilni kamni, dva kamna ..... 1.00  
Motike ..... \$1.00 Srpi ..... 1.00

Pri teh cenah je všteta tudi že poštnina; z naročilom vred je poslata tudi denar vnaprej. Radi kos vprašajte rojake, ki so jih že naročili od mene.

ALLOIS SKULJ, 323 Epsilon Place Brooklyn, N. Y.

## Slavna društva K. S. K. J., pozor!

Vse tiskovine, kakor pisarni papir, kuverte, nakaznice, pobotnice, bolniške liste, društvena pravila i. t. d., dalje vse tiskovine pri prirajanju veselice, kot vstopnice, veliki, urednji in mali plakati, se izdelajo hitro in lično kakor tudi po zmerani ceni v naši tiskarni, ki je največja in najmodernejša slovenska unijaka tiskarna.

Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenskega na angleški jezik.

Kadar torej rabi vaše sl. društvo kaj tiskovin, obrnite se do nas. V naši tiskarni se tiska "Glasilo" K. S. K. J.

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOV. LIST V AMERIKI.

Stane na leto samo \$2—za pol. leta pa le \$1.

1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

## DENARNE POŠILJATVE.

Jugoslavija: 1000 kron za... \$ 4.50 100 lir za... \$ 6.00  
10000 kron za... 40.00 1000 lir za... 56.00

ITALIJA: 1000 lir za... \$ 6.00 10000 lir za... 56.00

NOTARSKA DELA.

Izdelujemo notarska dela za tukaj in stari kraj. Prošnje za pridobitev svojcev iz stare domovine. Posojujemo in vzamemo posojila na prve vknjižbe (Mortgage).

Prodajamo hiše, lote in farme. Za pojasnila se obrnite na

MLADIČ & VERDERBAR, 1334 W. 18th St. Chicago, Ill.

## FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Prijateljstvo banke

je neprecenljive vrednosti za vsako osebo. Isto pomeni: dober nasvet v slučaju potrebe, pomoč v času sile in zanesljivega, ter vestnega druga ali prijatelja ob vsakem času.

Naša banka je tako PRIJATELJSKA banka—ravno pravi način banke, s katero je veselje poslovati. Tukaj se z vami postopa, kakor s kakim POSAMEZNIKOM, ne pa samo "na račun."

Pridite in podajte nam roke. Vaš biznes — naj si bo že velik, ali majhen — bomo vedno cenili.

NAJSTAREJŠA IN NAJVEČJA banka v Jolietu.

TA BANKA USPEŠNO DELUJE OD LETA 1857

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

AGITIRAJTE ZA K. S. K. JEDNOTO!